

Handläggare
Lena Murray
Telefon: 08-508 25 615

Till
Socialnämnden

Verksamhetsplan 2019 för Socialnämnden

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner budget med verksamhetsplan för 2019.
2. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen.
3. Tillståndsenheten definieras som resultatenhet verksamhetsåret 2019.
4. Socialnämnden redovisar omslutningsförändringar med 58,8 mnkr till kommunstyrelsen.
5. Socialnämnden beslutar om priser enligt bilaga nr 9.
6. Socialnämnden fastställer plan för upphandling, internkontrollplan och system för internkontroll enligt tjänsteutlåtandet.
7. Socialnämnden ansöker hos stadsledningskontoret om 5 482 500 tkr från kompetensutvecklingsatsningen.
8. Socialnämnden beviljar 1 400 tkr till HSO i Stockholms stad (Handikappföreningarnas samverkansorgan), 300 tkr till DHR Stockholmsavdelning (Förbundet för ett samhälle utan rörelsehinder) och 300 tkr till SRF Stockholms stad (Synskadades riksförbund) för intressepolitiskt arbete.
9. Socialnämnden fördelar 42,8 mnkr till SHIS (Stiftelsen Hotellhem i Stockholm) för sociala merkostnader vid genomgångsbostäder.
10. Socialnämnden ger förvaltningsdirektören uppdrag att fördela utvecklingsmedel för sociala insatsgrupper 2019.
11. Socialnämnden ger förvaltningsdirektören uppdrag att fördela utvecklingsmedel för skolsociala stödteam 2019.
12. Socialnämnden fördelar 11 mnkr till Bostadsförmedlingen för hantering av förturer.
13. Socialnämnden ersätter SHIS för faktiska kostnader avseende boende för nyanlända.

Socialnämnden

14. Socialnämnden beviljar SHIS 0,3 mnkr för fortsättning av projektet för äldre i hemlöshet.
15. Socialnämnden ger förvaltningsdirektören i uppdrag att fördela medel till de fyra regionala relationsvårdscentra som ska inrättas i staden.
16. Socialnämnden hemställer hos kommunstyrelsen att en revidering av ”Stockholms stads program mot hemlöshet” initieras under 2019
17. Paragrafen justeras omedelbart.

Lena Lundström Stoltz
förvaltningsdirektör

Innehållsförteckning

Inledning	5
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	13
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort	16
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	19
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	22
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	24
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande	46
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	47
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	48
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	50
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet	51
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	51
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	51
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	53
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	53
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	54
Uppföljning av ekonomi.....	62
Nämndens ekonomiska förutsättningar	62
Investeringar.....	66
Försäljningar av anläggningstillgångar	66
Resultatenheter	66
Verksamhetsprojekt (driftprojekt).....	66
Budgetjusteringar	67
Omslutningsförändringar.....	67
Medel för lokaländamål.....	67
Övriga ekonomiska redovisningar.....	67

Systematiskt kvalitetsarbete	67
Övrigt	Fel! Bokmärket är inte definierat.

Bilagor

Bilaga 1: Kompetensförsörjningsplan, mal och aktiviteter

Bilaga 2: Kompetensförsörjningsplan for 2019

Bilaga 3: Plan för upphandling 2019

Bilaga 4: Pågående och planerade digitaliseringsprojekt

Bilaga 5: System for intern kontroll 2019

Bilaga 6: Revisionsplan for dataskydd

Bilaga 7: Priser 2019

Bilaga 8: Blankettset VP2019 SoN

Bilaga 9: Ansökningar för kompetensutveckling

Bilaga 10: Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan

Inledning

Inledning

Alla stockholmare ska ha möjlighet att delta i samhället och leva ett självständigt liv, oavsett bakgrund. Socialnämnden medverkar till att skapa möjligheternas Stockholm i samverkan med, och som ett stadsövergripande komplement till, stadsdelsnämndernas insatser.

Alla som kommer i kontakt med nämndens verksamheter ska känna sig trygga i vetskapen om att bemötande och service utformas på ett likvärdigt sätt för kvinnor och män, flickor och pojkar. Detsamma gäller resursfördelning. Verksamheterna fortsätter att följa upp om de uppfyller sina mål lika väl för kvinnor som för män, för flickor som för pojkar och uppföljningar och kostnadsfördelning delas upp per kön. Förvaltningen uppnår jämställd service och myndighetsutövning genom att integrera jämställdhet i all planering av verksamheterna, i det dagliga genomförandet samt i uppföljning.

Nämnden säkerställer barnperspektivet samt barns delaktighet och barnets bästa kommer i främsta rummet vid alla beslut som rör barn. I nämndens verksamheter som riktar sig till barn får barnet berätta sin historia. Barnen får utifrån sin ålder och mognad information om de insatser som görs och vad som kommer att ske.

Stockholm ska vara en levande och socialt hållbar stad, där alla är delaktiga i samhällsutvecklingen utifrån sina egna förutsättningar. Alla stockholmare oavsett funktionsförmåga ska ha samma möjlighet till delaktighet i samhället. Genom att inkludera personer med funktionsnedsättning utvecklas Stockholm och blir en bättre stad. Staden ska som arbetsgivare bidra till att sänka trösklarna till arbete och arbeta för att anställa personer med funktionsnedsättning på alla nivåer, inklusive ledningsnivå.

Nämndens uppgifter

Socialnämndens målgrupper är brukare, medborgare, medarbetare och chefer vid stadsdelsförvaltningar, andra myndigheter, organisationer m.fl. Oavsett målgrupp syftar nämndens arbete och insatser till att personer som kommer i kontakt med socialtjänsten ska få en likvärdig och rättssäker socialtjänst av hög kvalitet.

Nämndens ansvar omfattar bland annat:

- kommunövergripande frågor rörande
  - stöd och service till personer med psykiska och fysiska funktionsnedsättningar
  - socialtjänstens barn- och ungdomsfrågor
  - insatser för barn och unga i öppenvård
  - missbruksproblematik
  - ekonomiskt bistånd inklusive samordning av stadens arbete med felaktiga utbetalningar och bidragsbrott
  - hemlöshet
  - samarbete med frivilligorganisationer inom det sociala området
  - drog- och brottsförebyggande arbete
  - tillståndsgivning vid utskänkning av alkohol
  - dödsboutredningar
  - forsknings- och utvecklingsverksamhet inom socialtjänstens område
  - tillsyn av tobaksförsäljning på försäljningsställen som har serveringstillstånd

- samordning av stadsdelsnämndernas tillsyn av folköls- och tobaksförsäljning
- familjerådgivning
- jourverksamhet
- skyddade boenden
- uppsökande verksamhet
- insatser för nyanlända, mottagande, bosättning och initial samhällsvägledning av personer som anvisas enligt bostättningslagen
- boende och insatser för ensamkommande barn
- boende för vuxna (hemlösa och personer med missbruksproblematik)
- tak över huvudet-garanti
- ansvar för hälso- och sjukvård upp till sjuksköterskenivå inom LSS-insatserna daglig verksamhet och bostad med särskild service.
- samordning av planering av bostäder för personer med funktionsnedsättning inom stadsdelsnämndernas samverkansområden
- krisberedskap samt beredskap för psykosocialt omhändertagande vid kris
- stadsövergripande avhoppverksamhet
- insatser till personer med spelmissbruk
- råd- och stödverksamhet och härbärgesplatser till utsatta EU-medborgare och tredjelandsmedborgare
- förvaltning av stadens avtal med SHIS Bostäder

Inom nämndens ansvarsområde finns också Forum Carpe, som ansvarar för samordning av utbildningar för beställare och utförare inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning.

Övergripande om nämndens verksamhet år 2019

Kommunfullmäktiges budget för år 2019 utgår från visionen om Möjligheternas Stockholm, en målbild för hållbar utveckling. Den utgår från tre inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Stadens budget är styrande för nämnder och bolag och alla stadens verksamheter. I enlighet med stadens regler för ekonomisk förvaltning ska samtliga nämnder upprätta en egen verksamhetsplan med utgångspunkt från den budget som kommunfullmäktige fastställt. Nämnderna har till uppgift att genomföra sina verksamheter inom ram.

Nämnden ska bedriva verksamhet inom budget och vid behov göra omfördelningar. Syftet med omfördelningar är att möta verksamhetens behov.

Socialnämndens verksamhetsplan för 2019 beskriver hur nämnden ska arbeta utifrån angivna inriktningsmål, verksamhetsmål och årsmål för fastställda indikatorer. Nedan beskrivs nämndens verksamhet, fokus i arbetet 2019 och de områden som nämnden identifierat som särskilt angelägna att utveckla och samverka kring. Uppföljning och lägesrapportering sker i tertialrapporter och verksamhetsberättelse.

Styrning och uppföljning

Styrning och uppföljning är en förutsättning för att göra nytta för stockholmarnas skattepengar. Nämnden ska vara en effektiv organisation, hålla budget och ha fokus på kärnuppgifterna. Genom regelbunden uppföljning och styrkorts- och resultatdialoger på avdelnings-, enhets- och verksamhetsnivå kan nämnden tidigt bedöma avvikelser och vidta åtgärder för att hålla given budget. Enhetschefer informerar och diskuterar aktuell budget och prognos med medarbetarna utifrån styrkort och economiccontrollers deltar på resultatuppföljning och i resultatdialoger. Enheterna får återkoppling på sina verksamhetsplaner och enhetscheferna ges möjlighet att dela med sig och lära av varandra. I samband med uppföljningsrapporter och verksamhetsplan ges stöd och utbildning i uppföljning, analys och i ILS-verktyget till enhetschefer och andra funktioner.

Nämnden följer stadens integrerade ledningssystem, ILS, och arbetar systematiskt med verksamhets- och kvalitetsutveckling utifrån kunskapsbaserade arbetssätt och metoder, kunskap från brukare samt kunskap från forskning.

Nämndens kvalitetsarbete utgår från *Stadens program för kvalitetsutveckling* och är integrerat med stadens styrsystem ILS. I styrsystemet planerar och följer nämnden upp verksamheten i enlighet med stadens anvisningar. Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan upprättas också i ILS. Nämnden arbetar kontinuerligt för att göra stadens styrning och program för kvalitetsutveckling känt i organisationen.

Under 2019 fortsätter nämnden arbetet för att utveckla uppföljningen med fokus på analys av resultat och arbetssätt. Syftet är att förbättra uppföljningen och i högre grad säkra att uppföljning leder till verksamhetsutveckling och att verksamhetens arbete ger effekt för enskilda.

Samverkan för en effektiv verksamhet

Samarbete och samverkan är avgörande, tillsammans med evidensbaserade arbetssätt och metoder, för att nå resultat för dem nämnden är till för. Medarbetarna uppmuntras till samarbete och samverkan med andra parter för att utveckla nya lösningar och innovationer, såväl internt som externt. Under året fortsätter nämnden att söka nya sätt att ta till vara och

omsätta goda idéer i konkreta verksamhetsförbättringar.

Stockholms stadsdelsförvaltningar har i många avseenden olika förutsättningar. Ett av socialnämndens uppdrag är att verka för en likställd socialtjänst i staden. För att lyckas med detta uppdrag kan det i vissa fall vara nödvändigt att rikta olika typer av insatser åt olika håll i staden. I början av året bjuds avdelningschefer i stadsdelsförvaltningarna in till samtal om förutsättningar, utmaningar och styrkor. Underlaget för dessa samtal ligger till grund för det fortsatta arbetet för en likställd socialtjänst.

Nämndens arbete bygger till största delen på samverkan och samarbete med andra; stadsdelsförvaltningar, skola, polis, Region Stockholm, civilsamhället, brukarorganisationer med flera. Under året fortsätter arbetet med att utveckla arbetsformer, smartare tekniska lösningar och innovationer med fokus på kärnverksamheterna.

Fler kvinnor och män ska bli självförsörjande och ges möjlighet att leva ett självständigt liv.

Flickor och pojkar liksom kvinnor och män med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att leva ett självständigt liv. Nämnden fortsätter arbetet med att öka individens möjligheter till kommunikation via olika tekniska lösningar. Arbetet med genomförandeplaner ska utvecklas dels för att öka brukarens delaktighet och för att genomförandeplanerna ska ha tydligare mål och delmål.

Allvarssamtal med unga, deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar efter det att det kom till socialtjänstens kännedom om att den unge för första gången begått eller misstänkt ha begått ett brott.

Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsförvaltningarna verka för att alla stadsdelsförvaltningar inrättar lokala operativa forum för samverkan kring barn och unga mellan skola, socialtjänst och polis.

Samverkan mellan socialtjänsten och skolan är av största vikt för att barn och unga ska nå målen i undervisningen och under året görs flera satsningar för att stärka insatserna. Utbildningsnämnden har ansvar för att elever når kunskapsmålen, elevers skolfrånvaro och skolplikt.

Nämnden fortsätter att delta i arbetet med skolsociala team med ökad fokus på skolnärvaro och bättre skolresultat i utvalda grundskolor i ytterstaden med utgångspunkt i det framtagna ramverket för skolsociala team. Utvecklingsarbetet sker tillsammans med stadsdelsförvaltningarna inom ramen för BUS-överenskommelsen. Modell och arbetssätt ska vara möjliga att beskriva för att spridas och användas stadsövergripande med viss variation utifrån lokala behov.

Socialnämnden och utbildningsnämnden ska också utreda hur samverkan mellan skola socialtjänst kan verka för en obruten skolgång för placerade barn.

Skolfam är en arbetsmodell som riktar sig till barn placerade i familjehem. Målet är att barnen ska få stöd till goda skolresultat och avsluta grundskolan med behörighet till gymnasieskolan. Fem Skolfam-team bestående av socialsekreterare, psykolog, specialpedagog skapar tillsammans med barnets familjehem och skola förutsättningar för barnet att barnet ska nå goda skolresultat. Uppföljningsansvaret ligger på placerande socialsekreterare.

Barns och ungdomars behov av stöd och insatser från socialtjänsten ska i första hand tillgodoses av stadsdelsförvaltningarna. De barn som trots allt placeras ska ha en trygg och

god omsorg. För att säkerställa att de har det stöd de behöver för att klara skolgången ska deras skolsituation följas upp systematiskt. Placerande socialsekreterare har uppföljningsansvar. Även barn som bor med förälder på skyddat boende ska få skolundervisning.

Kvinnor och män med missbruksproblematik ska i första hand få sina behov av stöd och insatser tillgodosedda på hemmaplan av stadsdelsförvaltningarna. Personer som bor på något av nämndens boenden och som får insatser för missbruk och beroende/hemlöshet får det i nära samverkan med placerande socialtjänst/stadsdelsförvaltning.

Boende i nämndens vård- och omsorgsboende för äldre hemlösa ska, utifrån sina behov och förutsättningar, vara delaktiga i beslut och i hur den egna insatsen utförs. Samarbetet med stadsdelsförvaltningar och förvaltningens egen enhet för hemlösa utvecklas för att få tydliga genomförandeplaner.

Idéburna- och frivilligorganisationer och föreningar är ett viktigt komplement till socialtjänstens insatser. Nämnden fördelar bidrag till hundratalet föreningar genom verksamhetsbidrag och tidsbegränsade bidrag. Förvaltningen fortsätter att följa hur bidragen fördelar sig ur ett jämställdhetsperspektiv samt mellan de olika målgrupperna. Samverkan med idéburna organisationer enligt modellen idéburet offentligt partnerskap, IOP, fortsätter.

Samverkan för en trygg och säker stad

Tryggheten ska öka i hela staden. Som ett led i att bredda och öka stadens kunskap om och ge inspiration i det trygghetsskapande arbetet ansvarar socialnämnden för att den årliga trygghetskonferensen genomförs och administrerar arbetet med stadens trygghetspris som delas ut på konferensen hösten 2019. Trygghetsarbetet utgår från *För ett tryggare och säkrare Stockholm - Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018-2021*. Nämnden arbetar i nära samverkan med stadsledningskontoret, stadsdelsnämnder och polisen i Stockholm och stöttar nämnder och bolagsstyrelser för att stärka det sociala och trygghetsskapande arbetet i staden.

Ett särskilt uppdrag har Stockholms stad socialjour genom att ha god beredskap att hantera psykosociala insatser i händelser av oförutsedda händelser. Berörda funktioner utbildas och övas kontinuerligt. Verksamheterna övar regelbundet också tillsammans med stadsdelsförvaltningar.

Nämnden ser i samarbete med stadsdelsnämnderna över gällande riktlinjer i syfte att alla stadsdelsnämnder ska inrätta lokala operativa fora för samverkan mellan skola, socialtjänst och polis.

Arbetet med sociala insatsgrupper för stockholmare i åldrarna 12-29 år utvecklas och permanentas så att stockholmare har möjlighet att hoppa av, eller undvika att rekryteras till, kriminella nätverk. En del i det preventiva arbetet är att stötta initiativ från det civila lokalsamhället som syftar till öka tryggheten och minska kriminaliteten. Arbetet med att förhindra att ungdomar dras in i kriminella kretsar ska under året intensifieras. Socialtjänstens insatser sker i nära samverkan med de ungas familjer, skolan och polisen. Socialnämnden deltar i arbetet med att ta fram en strategi för att minska risken för att unga vuxna dras in i kriminalitet.

Nämnden stödjer stadsdelsnämndernas insatser i arbetet mot våldsbejakande extremism och sprider kunskap om effektiva och evidensbaserade metoder inom socialtjänstens område.

Handlingsplanen mot våldsbejakande extremism innebär fokus på kompetenshöjande insatser inom det förebyggande och förhindrande arbetet inom samtliga socialtjänstverksamheter.

Samverkan med polisen i olika frågor är av stor vikt. Restaurangnäringen är en riskbransch både när det gäller ekonomisk- och våldsrelaterad brottslighet. och förvaltningens tillståndsenhet arbetar för fördjupad och utvecklad samverkan gällande organiserad brottslighet under 2019. Förvaltningen gör under året, samtidigt som tillståndsenheter i de tre storstäderna, riktad tillsyn gällande ekonomi och uppföljning av finansiering.

Bidrag till föreningar och organisationer följs upp noggrant och utvärderas för att säkerställa att ekonomiska bidrag eller tillgång till lokaler inte går till någon aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män, uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism.

Samverkan för bostadsförsörjning

Ett kraftigt bostadsbyggande är en av stadens mest prioriterade uppgifter. Socialnämnden har i uppdrag att delta i arbetet för att få fram fler bostäder för grupper som staden har ett särskilt bostadsförsörjningsansvar för, till exempel boenden inom funktionshinderomsorg och socialpsykiatri. Stadsdelsnämnderna tar årligen fram en plan för att klara behovet av särskilt boende, för personer med funktionsnedsättning som har stöd enligt LSS eller SoL. Arbetet samordnas av socialnämnden och en samlad plan ska därefter godkännas av kommunstyrelsen och är vägledande för nämnderna gällande stadens utbyggnad av dessa bostäder.

Klimat- och miljöarbete

Stockholm ska vara fossilbränslefritt senast 2040 och stadens organisation ska vara fossilbränslefri 2030. Stadens miljöprogram och klimatstrategi revideras under året och nämnden kommer att fokusera på åtgärder och insatser som främjar energieffektivisering och hållbara transporter, både egen trafik och upphandlade transporter. Andelen ekologiska livsmedel ska öka och alla nämndens verksamheter ska samlas in matavfall. Verksamheterna uppmanas att arbeta för att användningen av plast ska minska.

Samverkan för mottagande av nyanlända

Integrationsarbetet och mottagandet i staden ska ge goda förutsättningar för nyanlända att snabbt etablera sig på arbetsmarknad, bostadsmarknad och i samhällslivet. En trygg bostad är en av förutsättningarna för etablering genom arbete och självförsörjning. Ett särskilt fokus ligger på att utveckla det sociala stödet till kvotflyktingar vilket förutsätter samverkan med stadsdelsförvaltningarna.

För att säkerställa att nyanlända barn och unga snabbt får en skolplacering har nämnden ett nära samarbete med utbildningsnämnden.

Nämnden arbetar tillsammans med stadsdelsnämnderna vid mottagandet av nyanlända familjer bland annat rörande förskoleplatser och i de fall nyanlända behöver insatser från socialtjänsten.

För att få en effektiv etableringsprocess samarbetar nämnden också med *Mötesplatser*, ett gemensamt projekt för Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten och Skatteverket.

Nämnden har återkommande dialog med Migrationsverket för att få uppdaterad information

om förväntat mottagande vilket möjliggör anpassning av organisation och arbetssätt.

Nämnden fortsätter sitt arbete med att, i samråd med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna, utreda hur nyanlända och personer i utsatta områden kan nås av lättillgänglig och korrekt information om socialtjänstens uppgifter och arbetssätt. Arbetet med att hitta platser för och möjliggöra lämpliga boendelösningar för nyanlända fortsätter i nära samverkan med stadsledningskontoret, SHIS, kommunala och privata bostadsbolag.

I takt med att nya modulhus blir klara fortsätter arbetet med att, tillsammans med SHIS, göra omflyttningar för att möjliggöra bättre boendelösningar.

Samverkan för arbetsmarknad och näringsliv

Socialnämnden samverkar med andra nämnder kring prioriterade målgrupper för att de, utifrån sina förutsättningar, ska ha ett arbete. Tillsammans med arbetsmarknads-, utbildnings- och stadsdelsnämnderna ska socialnämnden stärka samverkan kring personer med olika funktionsnedsättningar för att förbättra deras möjligheter att komma in på arbetsmarknaden. Med rätt stöd och hjälp kan fler personer få egen försörjning, praktik eller studier.

Nämnden erbjuder arbetsplatser för Stockholmsjobb och feriejobb som är meningsfulla och erbjuder ett första steg in på arbetsmarknaden.

Innovation och strategiska digitaliseringsfrågor

Samarbetet mellan nämnden och universitet och högskolor, i staden och länet, är gott och ska utvecklas ytterligare. Syftet är att värva nya medarbetare, få kompetensförsörjning genom att ta emot studenter för verksamhetsförlagd praktik samt för att ta del av forskningsresultat inom nämndens och socialtjänstens verksamheter.

Digitalisering och ny teknik ger nämnden möjligheter att förenkla processer och därmed också nya arbetssätt. I enlighet med stadens innovationsstrategi, strategi för *Stockholm som smart och uppkopplad stad* och *Program för kvalitetsutveckling* kommer nämnden under året att minska resor till andra städer och länder och i stället använda t.ex. Skypemöten eller digitala mötesplatser där så är möjligt. Nämnden deltar i arbetet med att utreda hur staden på bästa sätt kan stödja socialtjänstens verksamheter i samband med övergång till förändrade arbetssätt med hjälp av nya digitala stöd.

Internationalisering och internationellt arbete

Socialnämnden bevakar, utifrån sina verksamhetsområden, EU-riktlinjer och EU-policy. Nämnden bidrar i stadens gemensamma EU-policyarbete, särskilt inom EUs sociala politik. Nämndens arbete sker i samråd med stadsledningskontorets internationella enhet och i samverkan med arbetsmarknads-, utbildnings- och äldrenämnderna.

Socialnämnden tar tillvara de möjligheter som erbjuds att delta i innovations- och samverkansprojekt som finansieras av EU:s fonder och program. Projekt ska stärka den sociala såväl som den ekologiska hållbarheten, inom ramen för budget och till exempel undvika flygresor till förmån för Skypemöten, telefonkonferenser etc.

Staden som arbetsgivare

Nämnden ska vara ett föredöme som arbetsgivare. Ledarskapet har en viktig roll i att uppmuntra nya idéer och lösningar för verksamheten och ska präglas av tillit med en öppen och tillåtande kultur.

En bra arbetsmiljö skapas gemensamt av chef, medarbetare och skyddsombud, där allas kompetenser och erfarenheter behövs för att uppnå målet om en god och hälsosam arbetsmiljö fri från diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier. Chefer har ett särskilt ansvar för att arbetsmiljön präglas av öppenhet, delaktighet och respekt för alla människors lika värde. Utöver stadens medarbetarundersökning för 2019 och fysiska skyddsronder, utgör också de månatliga arbetsplatsträffarna och de årliga medarbetarsamtalen viktiga delar för undersökning av arbetsmiljön.

Oron för att bli utsatt för hot och våld på arbetet, är en belastning som påverkar arbetsmiljön negativt. Nämnden är uppmärksam på det och förebygga så mycket det går. I enlighet med det systematiska arbetsmiljöarbetet genomför chef tillsammans med medarbetare och skyddsombud årligen regelbundna undersökningar av arbetsmiljön, riskbedömer, vidtar åtgärder och följer upp arbetsmiljöarbetet. Utöver stadens medarbetarundersökning för 2019 och fysiska skyddsronder, utgör också de månatliga arbetsplatsträffarna och de årliga medarbetarsamtalen viktiga delar för undersökning av arbetsmiljön. Det absolut viktigaste för att följa upp den psykosociala arbetsmiljön är dock att det finns en öppen vardaglig dialog mellan chef och medarbetare där åtgärder snabbt kan vidtas vid behov.

Nämnden arbetar systematiskt med att förebygga och minska ohälsa samt sjukskrivningar. Alla chefer följer upp sjukfrånvaron månatligen utifrån den sjukfrånvarostatistik som personalenheten tar fram.

Stadens kompetensförsörjningsprocess kommer ligga som grund för nämndens systematiska arbete med kompetensförsörjning.

Nämnden fortsätter att arbeta enligt handlingsplanen för socialsekreterare och biståndsbedömare. Handlingsplanen syftar till en förbättrad arbetsmiljö och arbetssituation för att minska personalrörlighet och underlätta behövlig rekrytering. Hittills uppnådda resultat och gemensamma erfarenheter utgör grunden för det fortsatta arbetet.

Lokalförsörjning

Nämndens verksamheter ska bedrivas i ändamålsenliga, moderna och energieffektiva lokaler med hög grad av flexibilitet. Förvaltningen har för närvarande drygt 430 kontrakt fördelat på närmare 400 adresser. Cirka 45 procent av kontrakten är bostadskontrakt för främst försöks- och träningslägenheter. Den totala inhyrda ytan är närmare 97 000 kvm.

Inom verksamheten för hemlösa och missbrukare sker en omstrukturering av lokaler i syfte att möta en minskad efterfrågan.

Upphandling och inköp

Offentlig upphandling och inköp är ett viktigt medel för att driva samhällsutvecklingen i hållbar riktning i enlighet med *Stockholms stads program för upphandling och inköp*. Socialnämnden genomför direktupphandlingar i enlighet med LOU och stadens riktlinjer för direktupphandling vad gäller konkurrensutsättning, seriositetsprövning och dokumentation.

Nämnden kommer under året att se över hur det bäst går att tillvarata den potential som finns för anbud från små företag i offentlig upphandling, för sund konkurrens och ökad innovation.

Nämnden fortsätter att utveckla och stärka kompetens hos medarbetarna för att kunna ställa krav, genomföra och följa upp upphandlingar på ett korrekt sätt och i enlighet med programmet för upphandling.

Planerad upphandling under året, se bilaga i verksamhetsplan 2019.

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Socialnämndens förslag till budget för år 2019 är netto 1 293,4 mnkr. Investeringsbudgeten är 3,0 mnkr.

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Socialnämnden medverkar till att skapa möjligheternas Stockholm i samverkan med, och som ett stadsövergripande komplement till, stadsdelsnämndernas insatser.

Arbete och försörjning

Nämnden bidrar till att uppfylla målet genom insatser för att ett ökat antal stockholmare ska få arbete och försörja sig själva. Personer som står långt ifrån arbetsmarknaden får stöd för att nå en stadigvarande självförsörjning.

Trygghetsskapande arbete

Socialnämnden bidrar till arbetet att öka tryggheten i staden genom stödjande stadsövergripande arbete. Stadens trygg- och säkerhetsprogram samt trygghetsmätningen används i det lokala trygghets- och brottsförebyggande arbetet. För att ytterligare bredda och öka stadens kunskap om det trygghetsskapande arbetet genomför nämnden den årliga trygghetskonferensen.

Nämnden stödjer stadsdelsförvaltningarnas insatser i arbetet mot våldsbejakande extremism och sprider kunskap om effektiva och evidensbaserade metoder inom socialtjänstens område. Handlingsplanen mot våldsbejakande extremism innebär fokus på kompetenshöjande insatser inom det förebyggande och förhindrande arbetet inom samtliga socialtjänstverksamheter.

Arbetet med sociala insatsgrupper för stockholmare i åldrarna 12-29 år utvecklas och permanentas så att stockholmare har möjlighet att hoppa av, eller undvika att rekryteras till, kriminella nätverk. Nämnden ska svara för likställigheten i stadsdelsförvaltningarna och leda arbetet tillsammans med stadsdelsförvaltningarna.

Samverkan socialtjänst och skola

All verksamhet inom socialtjänsten syftar till att öka enskildas möjligheter att ta del av samhällets gemenskap och att förebygga sociala svårigheter samt begränsa och avhjälpa behov av stöd och hjälp. Socialtjänsten har det yttersta ansvaret för att barn tillförsäkras en skälig levnadsnivå och rätten till utbildning ingår i detta begrepp. Skolan och socialtjänsten behöver samordna sina insatser och gemensamt försöka hitta framkomliga ömsesidiga strategier för att säkerställa skolgången och rätten till utbildning för alla barn och unga. När skolan och socialtjänsten flyttar fram sina positioner ökar möjligheterna att göra mer för att alla barn och unga ska få en av de viktigaste skyddsfaktorerna tillgodosedda. Ett särskilt uttalat ansvar för socialtjänsten gäller placerade barn.

Socialtjänsten och skolan har olika uppdrag och ansvar när det gäller att ge barn förebyggande och behandlande stöd och insatser. Det är det enskilda barnets behov av insatser som avgör vilka insatser som ligger till grund för vilka verksamheter som behöver samverka och på vilket sätt. Socialtjänsten ger individuellt utformade insatser efter en ansökan av barnets

familj eller efter anmälan från skolan, eller någon annan person.

Samverkan mellan socialtjänsten och skolan är av största vikt för att barn och unga ska nå målen i undervisningen. Utbildningsnämnden har samordningsansvar för att utreda hur samverkan mellan skolan och socialtjänsten bland annat kring elevers skolfrånvaro och skolplikt. Socialnämnden och utbildningsnämnden ska utreda hur samverkan mellan skola och socialtjänst kan verka för en obruten skolgång för placerade barn. Nämnden utreder under året vilka insatser socialtjänsten kan ge för att säkerställa att barn i behov av stöd får det. Utvecklingsarbetet sker tillsammans med stadsdelsförvaltningarna inom ramen för BUS-överenskommelsen. Modell och arbetssätt ska vara möjliga att beskriva för att spridas och användas stadsövergripande med viss variation utifrån lokala behov. Inom ramen för Skolfam som riktar sig till barn placerade i familjehem, får barnen stöd till goda skolresultat och kan avsluta grundskolan med behörighet till gymnasieskolan.

Barn och unga

Barnets bästa kommer i främsta rummet vid alla beslut som rör barn. I nämndens verksamheter som riktar sig till barn har barnet bästa möjliga förutsättningar för att få berätta sin historia. Barnen får utifrån sin ålder och mognad information om de insatser som görs och vad som kommer att ske. Barnkonsekvensanalyser görs alltid i ärenden och beslutsunderlag där det är adekvat. Barn och unga har medbestämmande i frågor som rör deras vardag. Det innebär bland annat barnets rätt att bilda och uttrycka sina åsikter och att hänsyn tas i alla frågor som berör honom eller henne. Barns kunskaper och erfarenheter ska tas tillvara och användas i utvecklingen av verksamheten.

Barn och unga i behov av socialtjänstens stöd får sammanhållna insatser som ökar förutsättningarna till ett självständigt liv. Socialnämnden tillsammans med stadsdelsnämnderna stärker det tidigt förebyggande arbetet med barn, unga och deras familjer. Öppenvården utvecklas, till exempel ska fler familjecentraler öppna och stadsdelsnämnderna kommer att erbjuda stöd och vägledning i det arbetet. Nämnden erbjuder program för föräldrastöd inom flera verksamheter och anpassas efter de särskilda behov olika grupper kan ha. Stöd till barn och vuxna erbjuds i former som passar familjer med skilda levnadsvillkor, i syfte att skapa jämlika förutsättningar till en god uppväxt för alla barn.

Allvarssamtal med unga, deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar efter det att det kom till socialtjänstens kännedom om att en den unge för första gången begått eller misstänkt ha begått ett brott.

Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna verka för att lokala operativa samverkansforum inrättas för samverkan kring barn och unga mellan skola, socialtjänst och polis.

Nämnden säkerställer att barn som kommer ensamma på flykt till Sverige och Stockholm får sina rättigheter tillgodosedda och ges goda förutsättningar att komma in i samhället. Nämnden tillhandahåller boende och stöd till ensamkommande barn och ungdomar samt erbjuder platser för barn och ungdomar som är i behov av akut boende.

Våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck

Personer som är utsatta för våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck får stöd och skydd. Nämndens arbete tar sin utgångspunkt i stadens *Program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck*. Nämnden erbjuder stöd och

rådgivningssamtal till ungdomar och unga vuxna, yrkesverksamma får stöd och vägledning och anordnar seminarier och utbildningsdagar till yrkes- och ideellt verksamma. För kvinnor med eller utan barn som är eller har varit utsatta för psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld av en närstående driver nämnden ett skyddat boende. Verksamheten har tydligt barnfokus och erbjuder pedagogisk tid för förskolebarn och skolundervisning för skolpliktiga barn.

Personer med funktionsnedsättning

Flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning har möjlighet att leva ett självständigt liv.

Personer med funktionsnedsättning ska ha samma möjlighet till delaktighet i samhället. Ledsagning och personlig assistans ska vara flexibla insatser så att alla kan delta i samhällslivet på lika villkor. Nämnden fortsätter att implementera de reviderade riktlinjerna för ledsagning och ledsagarservice.

Nämnden ska bidra till att sänka trösklarna till arbete och verka för vägar till arbete för personer med funktionsnedsättning.

Personer med funktionsnedsättning lever ett tryggt och självständigt liv och kan på lika villkor delta i samhället. LSS-hälsan arbetar för att personer som bor i gruppboende eller har daglig verksamhet ska få tillgång till hälso- och sjukvård på lika villkor och med samma goda kvalitet över hela staden, samt med samma förutsättningar till god hälsoutveckling som befolkningen i övrigt.

Stöd till vuxna

De nationella riktlinjerna inom missbruks- och beroendevården och stadens program för att motverka hemlöshet är utgångspunkt för de insatser som nämndens verksamheter erbjuder personer i missbruk och/eller i hemlöshet. Nämnden arbetar aktivt och evidensbaserat med brukarnas process ur hemlöshet.

Nämnden har familjerådgivning samt stöd och rådgivning i egen regi för vuxna personer som vill minska eller upphöra med sitt missbruk av alkohol, narkotika eller spel om pengar och till personer som säljer eller köper sexuella tjänster.

Äldre kvinnor och män som har kontakt med nämndens verksamheter har en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande och omsorg av hög kvalitet och som utformats i samråd med de äldre. De har stort inflytande och upplever att de respekteras i sitt självbestämmande. För att bättre kunna möta äldres hemlösa behov har nämnden ett seniorboende och drogfria akut- och utredningsplatser för personer över 65 år. En äldrelots söker upp personer över 65 år i gatumiljöer och länkar till stadsdelsnämnd för att hitta en lämplig boendelösning.

Hemlöshet och bostäder

Nämnden tillhandahåller olika akut- och stödboenden, familjehemsvård för vuxna, träningsboenden i SHIS liksom tränings- och försökslägenheter samt Bostad Först. Stödet som nämnden erbjuder utgår från stadsdelsnämndernas uppdrag och består av boende- och behandlingsinsatser utifrån evidensbaserade metoder. Tak över huvudet-garantin, TÖG, är en viktig del i stadens stöd till personer i hemlöshet och tillämpningen ska vara enhetlig över staden.

Nämnden bedriver uppsökande arbete för vuxna inklusive EU-medborgare och är ett komplement till stadsdelsnämndernas arbete.

Bostad först-, försöks- och träningslägenheter utgör ett viktigt verktyg i socialtjänstens arbete med att stödja personer i processer ur hemlöshet.

Nämnden medverkar i Bostadsförmedlingens översyn av riktlinjer för förturslägenheter i syfte att utreda möjligheten till att barnfamiljer som lever i osäkra boendeförhållanden eller lång hemlöshet ska kunna beviljas förtur till bostad. Uppdraget att utveckla stödet till barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden åligger stadsdelsnämnderna. Socialnämnden följer upp arbetet utifrån den handlingsplan som finns och fortsätter att stödja stadsdelarna i arbetet vid behov samt utreder i samarbete med SHIS under året hur en ny insats avseende akutboende för barnfamiljer i osäkra boendeformer kan utformas.

Nämnden medverkar i Bostadsförmedlingens översyn av riktlinjer för förturslägenheter i syfte att våldsutsatta ska kunna beviljas förtur till bostad. Nämnden ska också, i samråd med stadsdelsnämnderna, utreda möjligheterna för den våldsutsatta parten att bo kvar i det gemensamma boendet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

Socialnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att nämndens verksamheter skapar förutsättningar för att kvinnor och män ska bli självförsörjande.

Vägarna till arbete och svenskkunskaper ska vara korta. Personer som står långt ifrån arbetsmarknaden ska få insatser som ger dem stöd för att nå en stadigvarande självförsörjning. För att öka möjligheterna för socialtjänsten att uppmärksamma och motverka utsatthet samt underlätta för människor att komma vidare till arbete behöver kontakten mellan socialtjänst och individ bygga på tillit och respekt. Socialförvaltningen undersöker under året hur uppsökande arbete och öppna mottagningar och hembesök kan utvecklas med hänsyn till juridiska förutsättningar och principer om självbestämmande och integritet.

Kvinnor i hemlöshet är en särskilt utsatt grupp och förvaltningen ska se över hur de bättre kan nås när det gäller budget- och skuldrådgivning.

Nyanlända vuxna och familjer ska få stöd till etablering, arbete och egen försörjning. Förvaltningen ansvarar för att nyanlända tas emot, erbjuds bostättning och får det stöd som behövs initialt. Kvotflyktingars situation och stödbehov kan skilja sig från andra nyanländas och många behöver en mer omfattande introduktion varför förvaltningen i samarbete med stadsdelsförvaltningarna utvecklar stadens mottagande av och stödet till nyanlända.

Ungdomar som beviljas tillfälligt uppehållstånd enligt den nya gymnasielagen kommer sannolikt att behöva kompletterande ekonomiskt bistånd, då ersättningen från CSN inte räcker för en skälig levnadsnivå. Förvaltningen kommer, tillsammans med arbetsmarknadsförvaltningen, att undersöka möjligheterna för att påbörja förberedande insatser, i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningens Jobbtorg, parallellt med studierna.

Personer som har kontakt med förvaltningens enhet för hemlösa står i de flesta fall långt ifrån arbetsmarknaden. Som ett av flera sätt att förbättra arbetet med målgruppen långvarigt

hemlösa med stora stödbehov, utvecklar förvaltningen arbetet med förändringsplaner som en del i att fler ska komma ut i egen försörjning. Alla personer som har kontakt med förvaltningens enhet för hemlösa, och som har ekonomiskt bistånd, har en förändringsplan. Planen upprättas tillsammans med den enskilde och handläggaren och syftet är att ha en gemensam bild av hur vägen till egen försörjning ser ut och vilket stöd den enskilde behöver från förvaltningen i den processen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,04 %	1,6 %	Tertial
 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,04 %	1,1 %	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	10 st	9 000 st	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	10 st	1 050 st	Tertial
 Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	10	Tas fram av nämnden	Tertial
 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	10 st	9 000 st	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Socialnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna stärka samverkan kring personer med olika funktionsnedsättningar och förbättra målgruppens möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.	2019-01-01	2019-12-31

Nämndmål:

1.1.1 Stockholmare arbetar och är självförsörjande

Förväntat resultat

- Medarbetare och chefer i staden inom området ekonomiskt bistånd upplever att de får stöd i sitt arbete

Beskrivning

Förvaltningens uppdrag återfinns även under ”Aktiviteter”.

Ekonomiskt bistånd

Alla stockholmare ska ges förutsättningar att försörja sig själva, kunna förverkliga sina drömmar och inkluderas i samhället.

Personer som står långt ifrån arbetsmarknaden får insatser som ger den enskilde stöd för att nå en stadigvarande självförsörjning. Förvaltningen arbetar med motiverande insatser och uppmärksammar och motverkar utsatthet, och underlättar för människor att komma vidare till arbete. Kontakten mellan socialtjänsten och individen ska bygga på tillit och respekt. Förvaltningen utreder under året hur kontakten kan stärkas genom att se över om och hur uppsökande arbete, öppna mottagningar och hembesök kan utvecklas när det gäller personer som uppbär ekonomiskt bistånd. Utredningen görs med hänsyn till juridiska förutsättningar och de principer om självbestämmande och integritet som gäller för hur socialtjänsten ska

bedriva sin verksamhet. Som en del i utredningen kartläggs hur andra kommuner arbetar med t.ex. hembesök och uppsökande arbete i målgruppen.

Arbetet med att samordna och stödja stadsdelsförvaltningarnas arbete med bedömningsinstrumenten *Initial Bedömning*, IB, och *Förutsättningar Inför Arbete*, FIA fortsätter och arbetet sker i samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen.

Budget och skuldrådgivning

Förvaltningen har ett samordningsuppdrag för stadens budget- och skuldrådgivning och under året fortsätter utvecklingen av verksamheten. Fokus är på ökad likställighet i staden med utgångspunkt i riktlinjerna, där det framgår att stadens budget- och skuldrådgivare också ska arbeta utåtriktat och förebyggande.

Förvaltningen ser i samarbete med stadsdelsförvaltningarna över hur det utåtriktade, förebyggande arbetet kan fördelas mellan stadsdelsförvaltningarna för att uppnå samordningsvinster. Kvinnor i hemlöshet är en särskilt utsatt grupp som ofta är överskuldsatta. Förvaltningen undersöker särskilt hur denna grupp bättre kan nås av stöd och insatser för att öka möjligheterna att kvalificera sig för den reguljära bostadsmarknaden.

Ekonomiskt bistånd aktivitet och företagande

Socialförvaltningen ska tillsammans med arbetsmarknads- och stadsdelsförvaltningarna verka för att öka möjligheten till arbete för personer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd, t.ex. erbjudande om Stockholmsjobb.

Förvaltningen ska också i samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen undersöka möjligheten för personer med försörjningsstöd att under en begränsad tid starta eget företag inom ramen för gällande riktlinjer.

Felaktiga utbetalningar

Arbetet med att samordna stadens arbete med att utreda felaktiga utbetalningar och bidragsbrott inom ekonomiskt bistånd (FUT) fortgår under 2019. Målet är att stadsdelsförvaltningarnas arbete med FUT är likställt, effektivt och rättssäkert.

Befintliga resurser används optimalt och avtal följs upp systematiskt. Rätt insatser ges i rätt tid och rätt mängd. Förvaltningen kännetecknas av en kultur där ständiga förbättringar är en del av arbetet.

Personer som har kontakt med förvaltningens enhet för hemlösa står i de flesta fall långt ifrån arbetsmarknaden. Ett hundratal personer har varit aktuella i tio år eller mer. För att förbättra arbetet med målgruppen långvarigt hemlösa med stora stödbehov arbetar en Case Manager (CM) med att bl.a. stötta personen med att hantera sin ekonomi och i övrigt ha ensamordnade funktion. Under 2019 utvecklar förvaltningen arbetet med förändringsplaner som en del i att fler ska komma ut i egen försörjning.

Ungdomar med tillfälligt uppehållstillstånd

De ungdomar som beviljas tillfälligt uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen bedöms sannolikt att vara i behov av kompletterande ekonomiskt bistånd, då ersättningen från CSN inte täcker behovet av en skälig levnadsnivå. Ungdomarnas behov av stöd innebär sannolikt aktiva och intensiva insatser inom socialtjänsten. Förvaltningen erbjuder stadsdelsförvaltningarnas enheter för ekonomiskt bistånd kompetensutveckling utifrån deras

önskemål och identifierade behov. För att de aktuella ungdomarna ska ges goda förutsättningar att bli självförsörjande genom arbete, behöver socialtjänsten redan i slutet av studietiden erbjuda insatser och stöd kring arbetsökande. Tillsammans med arbetsmarknadsnämnden undersöker förvaltningen möjligheterna och formerna för detta.

Arbete för personer med funktionsnedsättning

Med rätt stöd och hjälp kan fler i socialpsykiatriens målgrupp få egen försörjning, praktik eller studier. IPS (Individual Placement and Support) som metod är högt prioriterad av Socialstyrelsen i "*Nationella riktlinjer för vård och stöd för personer med schizofreni och schizofreniliknande tillstånd*". Under 2019 fortsätter arbetsmarknadsförvaltningen och socialförvaltningen tillsammans med Samordningsförbundet Stockholms stad/FINSAM att utveckla arbetet för att förbättra möjligheterna för socialpsykiatriens målgrupp att komma ut i egen försörjning, bland annat genom IPS-coacher på landstingsdrivna öppenvårdsmottagningar för personer med psykossjukdom.

Socialförvaltningen samverkar med andra förvaltningar kring prioriterade målgrupper för att de, utifrån sina förutsättningar, ska ha ett arbete. Tillsammans med arbetsmarknads-, utbildnings- och stadsdelsnämnderna ska socialnämnden stärka samverkan kring personer med olika funktionsnedsättningar för att förbättra deras möjligheter att komma in på arbetsmarknaden. Med rätt stöd och hjälp kan fler personer få egen försörjning, praktik eller studier.

Nyanlända vuxna och familjer

Förvaltningens verksamheter för nyanlända vuxna och familjer är en del i arbetet med att nå målet att stockholmare arbetar och är självförsörjande, och att vuxna lever ett tryggt och självständigt liv utifrån sina förutsättningar. Uppdraget innebär ansvar för att nyanlända tas emot, erbjuds bostäder och får det stöd som behövs initialt för att påbörja sin etablering i staden.

Under 2019 ska 1188 personer anvisas till Stockholm av Migrationsverket, vilket är en minskning jämfört med förra året. En anpassning av förvaltningens verksamhet sker utifrån det minskade mottagandet. Omkring 600 av de anvisade förväntas vara kvotflyktingar vilket är en ökning jämfört med 2018. Kvotflyktingars situation och stödbehov kan skilja sig från andra nyanländas och många behöver en mer omfattande introduktion i staden. Förvaltningen har beviljats ytterligare medel från Länsstyrelsen för att fortsätta arbetet i projektet för stärkt mottagande av kvotflyktingar under hela 2019. Arbetet med att vidareutveckla och stärka mottagandet av kvotflyktingar sker i nära samarbete mellan projektet och Intro Stockholm och i dialog med stadsdelsförvaltningarna och arbetsmarknadsförvaltningen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialnämnden ska tillsammans med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna, inom gällande riktlinjer, verka för att personer med långvarigt behov av försörjningsstöd genom aktivitetsinsatser utför uppgifter som bidrar till delaktighet i samhället och som ökar möjligheter till arbete	2019-01-01	2019-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

Socialnämnden bidrar till arbetet att öka tryggheten i staden genom stödjande

stadsövergripande arbete. Stadens trygg- och säkerhetsprogram samt trygghetsmätningen används i det lokala trygghets- och brottsförebyggande arbetet.

Att stärka trygghets-, säkerhets- och det brottsförebyggande arbetet är en prioriterad uppgift. Socialförvaltningen bidrar till arbetet att öka tryggheten i staden genom stödande stadsövergripande arbete. Stadens trygg- och säkerhetsprogram samt trygghetsmätningen används i det lokala trygghets- och brottsförebyggande arbetet. För att ytterligare bredda och öka stadens kunskap om, och ge inspiration i, det trygghetsskapande arbetet genomför förvaltningen den årliga trygghetskonferensen.

Satsningen på trygghet och säkerhet innebär också att utveckla förvaltningens arbete med strategiska säkerhetsfrågor, t.ex. genom deltagande i en större krisövning, en tydlig kontaktyta gentemot andra parter och en effektiv intern samordning. Sammantaget syftar dessa åtgärder till att säkerställa en fortsatt god krisberedskap.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)	100 %	100 %	År

Nämndmål:

1.2.1 Stockholmare är trygga och säkra i staden

Förväntat resultat

- Trygg- och säkerhetsprogrammet och trygghetsmätningen används i det lokala trygghets- och brottsförebyggande arbetet
- Staden har en strategi för att minska risken för barn och unga vuxna att dras in i kriminalitet.

Beskrivning

Förvaltningens uppdrag återfinns även under ”Aktiviteter”.

Trygghetsmätning, trygghetspris och trygghetskonferens

Stadens trygghetsarbete innefattar såväl sociala förebyggande insatser som investeringar och fysiska åtgärder i närmiljön. En nära samverkan mellan lokalpolis, brandförsvaret, lokala näringslivet, fastighetsägare, föräldrar och föreningar är en förutsättning för trygghetsarbetet.

Förvaltningens roll i trygghetsarbetet planeras med utgångspunkt i *För ett tryggare och säkrare Stockholm - Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018-2021*.

Förvaltningen arbetar i nära samarbete med stadsledningskontoret, stadsdelsförvaltningar och polisen. Under året kommer socialförvaltningen att ge nämnder och bolagsstyrelser stöd i att göra lokala analyser för att stärka det sociala och trygghetsskapande arbetet.

Som ett led i att bredda och öka stadens kunskap om och ge inspiration i det trygghetsskapande arbetet ansvarar socialförvaltningen för att den årliga trygghetskonferensen genomförs och administrerar arbetet med stadens trygghetspris som delas ut på konferensen i oktober/november 2019.

Nämnden deltar i arbetet med att komplettera stadens trygghets- och säkerhetsprogram med förebyggande åtgärder mot terrorism och med en strategi för att minska risken för att barn och unga vuxna dras in i kriminalitet.

Förebyggande arbete

En del i det preventiva arbetet är att stötta initiativ från det civila lokalsamhället som syftar till öka tryggheten och minska kriminaliteten. Arbetet med att förhindra att ungdomar dras in i kriminella kretsar ska under året intensifieras. Socialtjänstens insatser sker i nära samverkan med de ungas familjer, skolan och polisen. Socialnämnden deltar i arbetet med att ta fram en strategi för att minska risken för att unga vuxna dras in i kriminalitet.

Arbetet med sociala insatsgrupper permanentas och utvecklas med fokus på kvalitet och likställighet som förstärker samordningen i staden och systematiskt följer upp resultatet av utförda insatser.

Våldsbejakande extremism

Förvaltningen stödjer stadsdelsförvaltningarnas insatser i arbetet mot våldsbejakande extremism och sprider kunskap om effektiva och evidensbaserade metoder inom socialtjänstens område. Arbetet ska utgå från lokala lägesbilder och konkreta handlingsplaner. Handlingsplanen mot våldsbejakande extremism innebär fokus på kompetenshöjande insatser inom det förebyggande och förhindrande arbetet inom samtliga socialtjänstverksamheter. Förvaltningen ska utveckla formerna för det uppsökande arbetet kring återvändare från kriget i Syrien och Irak, i samarbete med polis och andra aktörer.

Staden ska också tillsammans med frivilligorganisationer arbeta strukturerat och målmedvetet mot våldsbejakande extremism och ta lärdom av andra länders arbete och erfarenheter.

Förvaltningens egna medarbetare och chefer genomgår den webbaserade grundutbildningen som är framtagen av stadsledningskontoret och som kommer att finnas tillgänglig på intranätet. Stadsdelsförvaltningarnas sociala insatsgrupper tillsammans med förvaltningens avhoppverksamhet erbjuds en fördjupad utbildning om våldsbejakande extremism.

Förvaltningen har inlett samverkan med utbildningsförvaltningen för att utbilda skolpersonal om anmälningsskyldigheten när det finns oro kring tecken på radikaliserings. Förvaltningen bildar också en referensgrupp med representanter från socialtjänstens olika områden för erfarenhetsutbyte och samsyn om hur socialtjänsten kan förebygga, utreda och ge insatser till personer som är involverade eller riskerar att involveras i våldsbejakande extremism samt belysa aktuell omvärldsbevakning.

Bidrag till föreningar och organisationer följs upp noggrant och utvärderas för att säkerställa att ekonomiska bidrag eller tillgång till lokaler inte går till någon aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män, uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genom utvecklad platssamverkan ska nämnder och bolagsstyrelser förbättra och förstärka samverkan med polis, det lokala näringslivet, civilsamhället och andra relevanta aktörer i trygghets- och säkerhetsarbetet	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska stödja stadsdelsnämndernas insatser i arbetet mot våldsbejakande extremism, samt samla och sprida kunskaper om effektiva och evidensbaserade metoder inom socialtjänstens område	2019-01-01	2019-12-31
Under ledning av kommunstyrelsen ska nämnder och bolagsstyrelser ska utveckla en strategisk samverkan i trygghetsarbetet för att effektivt nyttja stadens resurser och sprida kunskap som bidrar till det operativa arbetet	2019-01-01	2019-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utifrån lägesbilder och trygghetsinventeringar tillsammans med polisen och civilsamhället ska nämnder och bolagsstyrelser genomföra brottspreventiva och trygghetsskapande investeringar i den fysiska miljön inom det egna ansvarsområdet	2019-01-01	2019-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

Socialnämnden bidrar till målet genom att nämndens verksamheter skapar förutsättningar för att alla barn har goda och jämlika uppväxtvillkor. Flickor och pojkar ska ha lika möjligheter oavsett bakgrund.

Socialtjänstens insatser för barn och unga syftar till att öka deras möjligheter att förebygga sociala svårigheter och att begränsa, och avhjälpa, behov av stöd och hjälp. Socialtjänsten har också det yttersta ansvaret för att barn tillförsäkras en skälig levnadsnivå och rätten till utbildning ingår i detta begrepp. Samverkan mellan socialtjänsten och skolan är av största vikt för att barn och unga ska nå målen i undervisningen. Samordnade insatser och gemensamma, ömsesidiga strategier och insatser för att säkerställa skolgången och rätten till utbildning för alla barn och unga är prioriterat. Ett särskilt uttalat ansvar för socialnämnden gäller placerade barn. Utbildningsförvaltningen har samordningsansvar för att utreda hur samverkan mellan skolan och socialtjänsten kring elevers skolfrånvaro och skolplikt och förvaltningen deltar i arbetet. Förvaltningen och utbildningsförvaltningen ska utreda hur samverkan mellan skola socialtjänst kan verka för en obruten skolgång för placerade barn.

Skolfam är en arbetsmodell som riktar sig till barn placerade i familjehem. Målet är att barnen ska få stöd till goda skolresultat och avsluta grundskolan med behörighet till gymnasieskolan. Fem Skolfam-team bestående av socialsekreterare, psykolog, specialpedagog som tillsammans med barnets familjehem och skola skapar förutsättningar för barnet att barnet ska nå goda skolresultat.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla arbetssätt och rutiner för att säkerställa att utbildningsnämndens samordningsansvar för elever med upprepad och längre frånvaro är väl fungerande oavsett huvudman	2019-01-01	2019-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med socialnämnden utreda organisationen och samverkan kring elevers skolfrånvaro och skolplikt	2019-01-01	2019-12-31

Nämndmål:

1.3.1. Barn och unga utvecklas och når målen för sin utbildning

Förväntat resultat

- En tydlig organisation för samverkan mellan skolan och socialtjänsten när det gäller elevers skolfrånvaro och skolplikt
- skola och socialtjänst har hjälp av stödmaterialet i samverkan kring elever med problematisk skolfrånvaro

Beskrivning

Förvaltningens uppdrag återfinns även under ”Aktiviteter”.

Socialtjänsten har det yttersta ansvaret för att barn tillförsäkras en skäligen levnadsnivå. Rätten till utbildning ingår i detta begrepp. Skolan och socialtjänsten måste samordna sina insatser och gemensamt försöka hitta framkomliga ömsesidiga strategier och insatser i samhandling för att säkerställa skolgången och rätten till utbildning för alla barn och unga. Både socialtjänsten och skolan bör flytta fram sina positioner för att göra mer för att alla barn och unga ska få en av de viktigaste skyddsfaktorerna tillgodosedda.

Under 2018 reviderades stödmaterialet för samverkan mellan skola och socialtjänst och är i det stora hela klart. Ett tillägg har gjorts om behovet av snabba insatser från socialtjänsten för att stabilisera skolgången. Inom ramen för uppdraget att utveckla öppenvården kommer behovet av att utveckla insatser för att stabilisera skolgången att undersökas närmare ihop med stadsledningskontoret, utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna. En tydlig och strukturerad plan för hur spridningen av stödmaterialet bäst görs, läggs fast under våren. Nedanstående två uppdrag bedöms kunna genomföras inom den pågående revideringen.

Socialförvaltningen utreder tillsammans med utbildningsförvaltningen förutsättningarna för att införa SAMS-modellen, samverkan skola socialtjänst, för att verka för en obruten skolgång för placerade barn. Arbetet utgår från befintligt SAMS-material.

Förvaltningen ska tillsammans med utbildningsförvaltningen se till att alla placerade barn och unga i skyddat boende har en väl fungerande skolgång oavsett skolform. Förvaltningen ska också utveckla samarbetet med utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna kring elevers skolfrånvaro bl.a. genom utvecklingen av skolsociala team, SST. Denna satsning syftar till ökad skolnärvaro och bättre skolresultat i utvalda grundskolor i ytterstaden. Satsningen riktar sig både till elever som finns i skolan men inte deltar i undervisningen, och, huvudsakligen, till elever med omfattande frånvaro.

För tidiga och tvärprofessionella insatser behövs stärkt samverkan mellan socialtjänst och skola. Förvaltningen, i samverkan med utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna, utvecklar arbetssätt och former för att tidigt fånga upp barn och unga som befinner sig i riskzon. I Skarpnäcks stadsdelsnämndsområde har en sådan verksamhet utvecklats, som riktar sig till elever i årskurs 4-9. Även i Rinkeby-Kista stadsdelsnämndsområde har en sådan verksamhet etableras under 2018, för årskurs 7-9.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialnämnden ska ha en samordnande och styrande roll tillsammans med utbildningsnämnden i stadsdelsnämndernas arbete med skolsociala team med särskilt fokus på ökad skolnärvaro och bättre skolresultat i utvalda grundskolor i ytterstaden för barn som riskerar att fara illa	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska stödja stadsdelsnämnderna att vid oundvikliga uppbrott från förskola och skola erbjuda kompensatoriska åtgärder för att motverka problem som uppbrottet kan medföra	2019-01-01	2019-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Socialnämnden bidrar till inriktningsmålet genom att verksamheterna arbetar för att uppfylla målen för verksamhetsområdena i samverkan med, och som ett stadsövergripande komplement till, stadsdelsnämndernas insatser.

Barn och vuxna som är i behov av stöd av socialtjänsten ska få sammanhållna insatser som ökar förutsättningarna till ett självständigt liv. Förvaltningen ska tillsammans med stadsdelsförvaltningarna stärka det tidigt förebyggande arbetet med barn, unga och deras familjer. Barn och vuxna är delaktiga i utformningen av stöd, service och insatser och flickor och pojkar, kvinnor och män kan så långt som det är möjligt påverka insatserna. Förvaltningens insatser håller hög kvalitet för alla oavsett kön, etnicitet, ålder, könsöverskridande identitet, funktionsnedsättning, sexuell läggning, religion eller trosuppfattning.

Som ett komplement till socialtjänstens insatser utför idéburna- och frivilligorganisationer och föreningar viktiga insatser för barn, unga och vuxna. Förvaltningen fördelar bidrag till föreningar genom verksamhetsbidrag och tidsbegränsade bidrag. Den samverkan inom modellen idéburet offentligt partnerskap, IOP, som förvaltningen har, fortsätter.

Barn och unga

Barn som misstänks blivit utsatta för brott i form av våld eller sexuella övergrepp får under polisens utredning möta olika myndigheter på ett och samma ställe, Barnahus, i barnanpassade lokaler, där samverkan underlättas.

Förvaltningen erbjuder föräldrastöd inom flera verksamheter. Stödet utvecklas och anpassas efter de särskilda behov olika grupper kan ha och erbjuds i former som passar familjer med skilda levnadsvillkor, i syfte att skapa jämlika förutsättningar till en god uppväxt för alla barn. Barn och unga har medbestämmande i frågor som rör deras vardag i enlighet med FN:s barnkonvention. Det innebär bland annat barnets rätt att bilda och uttrycka sina åsikter och att hänsyn tas i alla frågor som berör honom eller henne.

Förvaltningen bedriver olika former av uppsökande arbete bland unga i riskmiljöer, för att minska risken för att barn och unga vuxna dras in i kriminalitet; erbjuder rådgivning och behandling vid riskbruk/missbruk, särskilt kvalificerad kontaktperson, ungdomstjänst, stöd till brottsutsatta och unga lagöverträdare i form av medling och närvaro vid polisförhör. Förvaltningen ska i samarbete med stadsdelsförvaltningarna verka för att alla det inrättas lokala operativa samverkansforum för samverkan kring barn och unga mellan skola, socialtjänst och polis.

Allvarssamtal med unga, deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar efter det att det kom till socialtjänstens kännedom om att en den unge för första gången begått eller misstänkt ha begått ett brott.

Förvaltningen säkerställer att barn som kommer ensamma på flykt till Sverige och Stockholm får sina rättigheter tillgodosedda och ges goda förutsättningar att komma in i samhället. Förvaltningen har boenden med stöd till ensamkommande barn och ungdomar. Förvaltningen har ett pågående s.k. idéburet offentligt partnerskap, IOP, med Stockholms Stadsmission,

Barnrättsbyrån, Rädda Barnen och Svenska Röda Korset kring verksamheter för ensamkommande barn och unga som helt eller delvis står, eller riskerar att hamna, utanför samhällets insatser.

Insatser för vuxna

Förvaltningen tillhandahåller insatser i form av olika boendeformer för personer i hemlöshet och/eller missbruk. Stödet som enheten erbjuder utgår från stadsdelsförvaltningarnas uppdrag och består av boende- och behandlingsinsatser utifrån evidensbaserade metoder.

Bostad först-, försöks- och träningslägenheter utgör ett viktigt verktyg i socialtjänstens arbete med att stödja personer i processer ur hemlöshet. Förvaltningen samverkar också med SHIS för att tillhandahålla akutboenden för olika målgrupper. Tak över huvudet-garantin, TÖG, är en viktig del i stadens stöd till personer i hemlöshet. Tillämpningen av garantin ska vara enhetlig över staden och verksamheten ska vara inriktad på att, genom samarbete mellan stadsdelsförvaltningarna och förvaltningen, verka för långsiktiga lösningar för den enskildes hemlöshet. Utgångspunkten i allt arbete med personer i hemlösa är vilka behov den enskilde har. Tak över huvudet-garantin ses över under året.

Förvaltningen har familjerådgivning och andra öppenvårdsinsatser i form av konsultation och rådgivning genom verksamhet i egen regi för vuxna personer som vill minska eller upphöra med sitt missbruk av alkohol, narkotika eller spel om pengar och till personer som säljer eller köper sexuella tjänster.

För att bättre kunna möta äldres hemlösa behov har förvaltningen ett seniorboende och drogfria akut- och utredningsplatser för personer över 65 år. En äldre-lots arbetar med att söka upp äldre personer i gatumiljöer och länkar till stadsdelsförvaltning för att hitta en lämplig boendelösning.

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck

Personer som utsatts för våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck erbjuds skydd och stöd. Genom Origo, läns gemensamt resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck, kan unga och vuxna få stöd och rådgivning både via nätet och via besök och yrkesverksamma får stöd och vägledning. Förvaltningen driver också skyddade boenden för flickor/ unga kvinnor som utsatts för hedersrelaterat våld samt för kvinnor med eller utan barn som är eller har varit utsatta för psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld av en närstående.

Förvaltningen, tillsammans med stadsdelsförvaltningarna och civilsamhället, utvecklar sociala stödinsatser för att långsiktigt stärka personer som har blivit utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck, till exempel efter en placering på skyddat boende.

Hemlöshet och bostäder

Förvaltningen medverkar i Bostadsförmedlingens översyn av riktlinjer för förturslägenheter i syfte att såväl våldsutsatta individer som barnfamiljer som levt i långvarig hemlöshet ska kunna inkluderas och i ökad utsträckning beviljas förtur till bostad av sociala skäl. Förvaltningen ska också i samråd med stadsdelsförvaltningarna, utreda möjligheterna för den våldsutsatta parten att bo kvar i det gemensamma boendet.

Trygghetsskapande arbete

Arbetet med sociala insatsgrupper för stockholmare i åldrarna 12-29 år ger personer möjlighet

att hoppa av, eller undvika att rekryteras till, kriminella nätverk.

Förvaltningen stödjer stadsdelsförvaltningarnas insatser i arbetet mot våldsbejakande extremism och sprider kunskap om effektiva och evidensbaserade metoder inom socialtjänstens område.

Personer med funktionsnedsättning

Stockholmare med funktionsnedsättning kan på lika villkor delta i samhället. På förvaltningens korttidshem och på LSS-kollo ska flickor och pojkar, kvinnor och män få insatser och verktyg att hantera sin livssituation och få hjälp att frigöra de resurser som finns hos och runt dem för att kunna leva ett självständigt liv.

Genom LSS-hälsan får personer som bor i gruppboende eller har daglig verksamhet tillgång till hälso- och sjukvård på lika villkor och med samma goda kvalitet över hela staden, samt med samma förutsättningar till god hälsoutveckling som befolkningen i övrigt.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan		Fastställs 2019	Tertial
 Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärjas		tas fram av nämnd	Tertial
 Andel unga som fått brottsofferstöd och som upplever en positiv förändring av sin livssituation		70 %	Tertial
 Andel ungdomar som fått ungdomstjänst i stadens verksamheter		Fastställs 2019	Tertial
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god		-	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol	60 %	-	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika	91 %	-	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak	90 %	-	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld		-	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen		-	År
 Antal vräkningar som berör barn		tas fram av nämnd	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden ta fram nyckeltal för LSS-hälsan.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska göra en översyn av gällande riktlinjer för att tydliggöra att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att en unge för första gången begått eller misstänks ha begått brott.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden, stadsdelsnämnderna och civilsamhällets aktörer utveckla hälsofrämjande insatser för personer med funktionsnedsättningar.	2019-01-01	2019-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen anpassa riktlinjer och rutiner till den nya ersättningsmodellen inom sysselsättningsverksamhet inom socialpsykiatri.	2019-01-01	2019-05-31
 Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen ta fram en strategi för hur staden kan minska risken för att barn och unga vuxna dras in i kriminalitet, som ska komplettera trygghets- och säkerhetsprogrammet.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp konsekvenser av nya utskrivningsregler för brukare som kommer från slutenvård.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna göra en översyn av gällande riktlinjer med inriktning att alla stadsdelsnämnder ska inrätta lokala operativa samverkansforum för samverkan mellan skola, socialtjänst och polis.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med landstinget utveckla en stadsövergripande handlingsplan för att förebygga självmord.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda en komplettering av stadens relationsvårdcentrums verksamhet så att den även inkluderar stöd till barn som upplevt våld.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda om det är möjligt att utveckla boendestöd inom missbruksområdet.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda vilka möjligheter det finns och vilka insatser som skulle krävas, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten och inte våldsutövaren som bor kvar i det gemensamma boendet.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden göra en översyn av gällande riktlinjer med inriktning att utveckla insatser för att stabilisera skolgången för barn och unga som är aktuella inom socialtjänsten.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av riktlinjerna för hur socialtjänsten agerar när ett barn eller en ungdom stängs av från skolan med sikte på snabbare insatser.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn avseende stadens ungdomsmottagningar gällande bland annat organisation och huvudmannaskap.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att införa kompetenshöjande insatser om könsstämpning genom att införa en särskild utbildning som riktas till personal inom skola, vård och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden utreda förutsättningarna för att införa SAMS-modellen (samverkan skola socialtjänst) för att verka för en obruten skolgång för placerade barn.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samråd med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur nyanlända och personer i utsatta områden kan nås av lättillgänglig och korrekt information om socialtjänstens uppgifter och arbetssätt, i syfte att minska fördomar och missstroende mot myndigheter.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samråd med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur staden ska stödja de nyanlända som bor på stadens boenden och som efter etableringsfasen blir aktualiserade hos stadens socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna anpassa och introducera metoden kollegial observation inom socialpsykiatri och omsorgen om personer med funktionsnedsättning i syfte att ständigt förbättra kvaliteten för de enskilda brukarna.	2019-01-01	2019-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna göra en översyn av hur staden arbetar med stöd och skydd till personer utsatta för våld, i syfte att säkerställa att de som är i behov av stöd och skydd också får det.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna inventera och utreda hur samarbetet runt gruppen unga med LSS med kompletterande psykiatriska diagnoser kan utvecklas.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utreda hur den stadsövergripande avhopparverksamheten kan utvecklas i syfte att förbättra incitamenten och skyddet för de som väljer att lämna kriminella gängmiljöer.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utreda hur en Bostad först-modell för barnfamiljer i ekonomisk utsatthet och som varit långvarigt hemlösa kan tas fram.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utreda hur socialtjänsten bör samverka med andra myndigheter, och för egen del agera, när de upptäcker fall där personer bor i lokaler ej avsedda för bostadsändamål, i synnerhet sådana som utgör en hälsofara ur ett sanitets-, brandskydds- eller säkerhetsperspektiv.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utvärdera den nya modellen för ledsagning och utreda ytterligare möjligheter till utveckling av modellen.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska i samverkan med utbildningsnämnden utreda och föreslå en organisationsmodell för Skolfam, som förstärker samarbetet mellan elevhälsa och socialtjänst, med utgångspunkt från nämndernas ansvar för elevhälsa respektive socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska utarbeta en modell för särskild ekonomisk redovisning avseende personer med andningshjälp.	2019-01-01	2019-02-28
 Socialnämnden ska utreda förutsättningar för att familjehem ska kunna erbjuda språk- och studiestöd.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska utreda hur staden på bästa sätt kan stödja verksamhetsområdet i samband med övergång till förändrade arbetssätt med hjälp av nya digitala stöd. Vidare behöver uppdraget omfatta hur vald modell på bästa sätt införs samt utredning om hur nuvarande metodstöd behöver anpassas till vald modell eller modeller. Uppdraget ska så långt det är möjligt och lämpligt ta avstamp i nationella standarder och språk.	2019-01-01	2019-12-31
 Socialnämnden ska utreda utvecklingsmöjligheterna för Mikamottagningens modell i syfte att förbättra det stöd och den hjälp som erbjuds målgruppen, och i samband med detta utreda införandet av ett exitprogram för personer som vill lämna prostitution.	2019-01-01	2019-12-31

Nämndmål:

1.4.1. Barn och unga växer upp under trygga förhållanden

Förväntat resultat

- Chefer och medarbetare som arbetar med barn och unga i stadens socialtjänst har stöd från förvaltningen i sitt arbete
- Sociala insatsgrupper för stockholmare i åldrarna 12-29 har permanentats
- Blivande föräldrar och föräldrar har tillgång stöd i föräldraskapet
- Fler familjecentraler har öppnat
- Det finns en handlingsplan för att förebygga självmord
- Försäljning av tobak, e-cigarettor och folköl har minskat
- Fler barn och unga har samordnad individuell plan (SIP)
- Fler socialsekreterare håller i SIP-möten

- Personer som utsatts för hot och våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och förtryck får skydd och stöd i den akuta situationen
- Barn kan påverka insatsernas utformning och genomförande
- Förvaltningens insatser är efterfrågade och evidensbaserade

Beskrivning

Förvaltningens uppdrag återfinns även under ”Aktiviteter”.

Sociala insatsgrupper

Stockholmarna har möjlighet att hoppa av, eller undvika att rekryteras till, kriminella nätverk. Arbetet med sociala insatsgrupper för stockholmarna i åldrarna 12-29 år har hög kvalitet, som säkerställs genom systematisk och samordnad uppföljning av resultat av stadsdelsförvaltningarnas och arbetsmarknadsförvaltningens gemensamma arbete med sociala insatsgrupper, SIG. Under året utvecklar och förstärker förvaltningen styrningen av arbetssättet för att nå likställighet i staden. Utgångspunkten är ett stadsgemensamt ramverk som tydligt beskriver hur arbetet ska utvecklas och genomföras. Avsikten är att stadsdelsförvaltningarna ska erbjuda likvärdiga insatsgrupper som också lämnar utrymme för anpassning utifrån lokala, specifika förutsättningar.

Samverkan med skolan

Förvaltningen har också en samordnande och styrande roll tillsammans med utbildnings- och stadsdelsförvaltningarnas arbete med skolsociala team med särskilt fokus på ökad skolnärvaro och bättre skolresultat i utvalda grundskolor i ytterstaden för barn som riskerar att fara illa. Under året utvecklar och förstärker förvaltningen styrningen av arbetssättet för att nå likställighet i staden.

Samarbetet mellan skola och socialtjänst ska stärkas för att stödja skolorna och stadsdelsförvaltningarna i deras fortsatta arbete med att öka kompetensen kring hedersrelaterat våld, jämställdhet och sexuella trakasserier. Som stöd i arbetet med våldsprevention arbetar skolorna med programmet mentorer i våldsprevention, MVP, som riktar sig till elever i årskurs 7-9 .

Förvaltningen gör i samarbete med utbildningsförvaltningen en översyn av vilka insatser som finns för att stabilisera skolgången för barn och unga som är aktuella inom socialtjänsten och hur de kan utvecklas. Tillsammans med utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna ser förvaltningen över gällande riktlinjer för handläggning och dokumentation. Även stödmaterialet för samverkan mellan skola och socialtjänst får en översyn för att förtydliga hur socialtjänsten ska agera när ett barn eller en ung person stängs av från skolan med sikte på snabbare insatser. Förvaltningen har också uppdraget att stödja stadsdelsförvaltningarna i att, vid oundvikliga uppbrott från förskola och skola, erbjuda kompensatoriska åtgärder för att motverka problem som uppbrottet kan medföra.

Förvaltningen fortsätter, i samarbete med utbildningsnämnden, att sprida arbetet med mentorer i våldsprevention. Under året involveras Origo hedersrelaterat i arbetet kring frågor som våld och förtryck

ANDT-prevention och tillsyn

Socialförvaltningen arbetar långsiktigt och kunskapsbaserat med förebyggande arbete mot alkohol, narkotika, dopning och tobak (ANDT) samt spel om pengar. Förvaltningen stödjer

också berörda förvaltningar i införande och genomförande av stadens *ANDT-politiska program 2018-2021*. Förvaltningen utbildar fältassistenter och ungdomsuppsökare om effektiva metoder, bland annat för att minska användning av narkotika bland unga.

Förvaltningen arbetar för att stärka stadens arbete med drogprevention, genom att utbyta erfarenheter, samla kunskaper samt sprida stadens arbetssätt på europeisk nivå inom nätverket Eurocities. Under året deltar förvaltningen i möten som arrangeras av arbetsgruppen *Drug Prevention* inom Eurocities för erfarenhetsutbyte och studiebesök bl.a. med teman som ”Cannabisanvändning bland unga” och ”Minskat glapp mellan forskning och praktik i preventionsarbetet”. Erfarenheter från förvaltningens deltagande i Eurocities sprids inom nätverk och möten med avdelningschefer i stadsdelsförvaltningarna.

Förvaltningen ansvarar för samordning av stadsdelsförvaltningarnas arbete med tillsyn av tobak, e-cigarettor och folköl samt genomför kontrollbesök och kontrollköp av receptfria läkemedel. Under 2019 revideras riktlinjerna som gäller för tillsynsarbetet. Om regeringen beslutar om ny tobakslag i slutet av året kommer också elektroniska cigaretter att ingå. Nyheter i det nya lagförslaget är bl.a. att anmälningssplikt ändras till tillståndsplikt för tobak och förbud mot tobaksreklam.

Projekt finansierade av Sociala investeringsfonden

Stadsdelsförvaltningen Rinkeby-Kista tillsammans med kulturförvaltningen har ett treårigt projekt, *Läslust*, som innebär lässtöd enligt en högläsningssmetod. Syftet är att öka chanserna för barn i socioekonomiskt utsatta områden att klara skolan bättre om läsförståelsen stärks via så kallad ”lustläsning”. Insatsen ges till barn mellan 7 och år 12 i Rinkebys tre kommunala grundskolor. Förvaltningen samordnar och ger process- och uppföljningsstöd till projektet, som startade hösten 2018 och pågår under tre år.

Stärkt tidigt stöd i samverkan är en fyraårig satsning som inleddes 2018 och som samordnas av förvaltningen. Satsningen innebär att ytterstaden ska kunna erbjuda blivande föräldrar och föräldrar med barn i åldern 0-6 år ett varierat, målgruppsanpassat och lättillgängligt föräldraskapsstöd för att främja barns utveckling och hälsa. Stadsdelsförvaltningarna i ytterstaden har tillförts vardera två tjänster.

Barn till föräldrar med missbruk riskerar att fara illa om deras utsatthet inte uppmärksammas tidigt och rätt stöd sätts in. Fem stadsdelsförvaltningar deltar i satsningen *Nya vägar* som pågår 2017-2020. Förskolor får utbildning och möjlighet till reflektion i samarbete med Ersta vändpunkten. Arbetet har, bland annat, som målsättning att öka kunskapsnivån och arbeta fram lokala handlingsplaner om upptäckt och rutiner för att kunna ge bättre stöd till barn till föräldrar med beroende och missbruk.

Utöver dessa har också *Framtid Stockholm Järva* samt utvecklingen av ytterligare ett program för tonårsföräldrar, *ABC i tonåren*, fått medel från *Sociala investeringsfonden*. (Se vidare under rubriken *Barn och unga med risk- eller missbruk*, sid. 28).

Öppenvård

Förvaltningen har en pågående upphandling av stadens öppenvård riktad mot barn och unga, som kommer att gälla från och med januari 2020. I detta arbete deltar både chefer och medarbetare från socialförvaltningen och från stadsdelsförvaltningarna och upphandlingen är en del i stadsdelsförvaltningarnas möjlighet att erbjuda kvalitativ evidensbaserad och god öppenvård.

Det pågående utvecklingsarbetet som rör placerade barns hälsa, och eftervård i öppna former, fortsätter.

Familjehemsvård

Under året utreder förvaltningen förutsättningar och möjligheter att genomföra stadsövergripande ramupphandlingar avseende heldygnsvård (samt förstärkt familjehemsvård och konsulentstödda verksamheter), förmedling av jourhemsverksamhet samt öppenvård inom området barn och unga. Förvaltningen återkommer med redovisning.

Stadsdelsförvaltningarna har var och en ansvar för att rekrytera och utreda familjehem, att erbjuda dem utbildning samt säkerställa att de bedriver en vård som håller god kvalitet. Socialförvaltningen kompletterar stadsdelsförvaltningarna genom att rekrytera och utbilda familjehem och jourhem. De familjehem som förhandsbedömts som lämpliga ställs till stadsdelsförvaltningarnas förfogande och handläggare får hjälp med matchning av lämplig familj till det barn som behöver placeras. Verksamma familjehem i staden och stadens egna jourhem får grundutbildning och fortbildning, *Ett hem att växa i*.

Förvaltningen har också i uppdrag att tillhandahålla utredda och godkända jourhem till stadsdelsförvaltningarna liksom att utreda jourhem i privat regi som staden slutit ramavtal med. För att möta stadsdelsförvaltningarnas behov av allt mer kvalificerade jourhem och familjehem, och för att säkerställa en trygg och säker vård för de ungdomar som placeras, ökar förvaltningen flexibiliteten mot stadsdelsförvaltningarna. Förvaltningen erbjuder också möjlighet för familjehem som behöver stöd i form av öppenvårdsinsatser i föräldrastöd.

Under 2019 utvecklas samverkan med stadsdelsförvaltningarnas familjevårdsenheter, dels för att förbättra förfrågnings- och matchningsförfarandet vid nyplacering i familjehem, dels i syfte att utveckla familjehemsutbildningarna och fortsatt se över vilket stöd familjehemmen behöver för att klara sina uppdrag.

Förvaltningen fortsätter samarbetet med Barnens rätt i samhället, BRIS, inom ramen för ett idéburet offentligt partnerskap, IOP, kring stödgruppsverksamhet för familjehemsplacerade barn. Förvaltningen svarar för informationsmaterial på stadens intranät och spridning av information om verksamheten genom nätverk.

Skolfam

Skolfam är en arbetsmodell som riktar sig till barn placerade i familjehem. Målet är att barnen ska få stöd till goda skolresultat och avsluta grundskolan med behörighet till gymnasieskolan. Fem Skolfam-team bestående av socialsekreterare, psykolog, specialpedagog som tillsammans med barnets familjehem och skola skapar förutsättningar för barnet att nå goda skolresultat. Det är placerande socialsekreterare som ansvarar för att följa upp resultaten. Utifrån satsningen 2019 planerar förvaltningen att inrätta ytterligare ett team samt att tillsätta en metodutvecklare. Genom en överenskommelse mellan socialnämnden och utbildningsnämnden har elevhälsan det medicinska ledningsansvaret för de arbetsuppgifter som faller under hälso- och sjukvårdslagen, och som utförs av psykologerna i teamet. Lässsatsningen i form av bokpaket och ”matteväskor” fortsätter att utvecklas till att även omfatta ”språkväskor”.

Ensamkommande barn och unga

Socialförvaltningen har i uppdrag att se till så att barn som kommer ensamma på flykt till

Sverige och Stockholm får sina rättigheter tillgodosedda och ges goda förutsättningar att komma in i samhället, liksom att barn och unga som kommit till staden de senaste åren vid behov får fortsatt stöd och omsorg. Förvaltningen bidrar till detta på olika sätt: via chefsnätverk för frågor kring ensamkommande barn och unga inom staden, i samarbete med Storsthlm samt Sveriges kommuner och landsting, SKL. En viktig fråga är att på olika sätt uppmärksamma vikten av en fungerande skolgång som en framgångsfaktor. Förvaltningen har ett pågående s.k. idéburet offentligt partnerskap, IOP, med Stockholms Stadsmission, Barnrättsbyrån, Rädda Barnen och Svenska Röda Korset kring verksamheter för ensamkommande barn och unga som helt eller delvis står, eller riskerar att hamna, utanför samhällets insatser. IOP-t fortsätter under 2019.

Förvaltningen, genom Stockholms stad socialjour, handlägger alla ensamkommande barn och unga som söker asyl i Stockholm, i avvaktan kommunanvisning från Migrationsverket. I arbetet ingår uppföljning, och vid behov placering av barn som avvikit eller som inte sökt asyl. Förvaltningen har tät kontakt med placerande kommuner, förvaltningens egna stödboende för placering samt uppsökarna som arbetar med särskilt fokus på ensamkommande barn och unga.

Förvaltningen erbjuder boende och stöd till ensamkommande barn och ungdomar. Verksamheterna är delar i stadens arbete för att barn och ungdomar växer upp under trygga förhållanden. Boendena tar emot asylsökande ensamkommande barn och ungdomar samt ungdomar som har fått uppehållstillstånd. Målet är att barnen och ungdomarna skall ha en strukturerad vardag, vara förberedda på beslut i asylprocessen och förberedda för ett självständigt liv. Efter de anpassningar av utbudet som under 2018 gjorts utifrån efterfrågan har enheten inför 2019 sammanlagt 85 platser, fördelade på HVB-platser och stödboendeplatser, för ensamkommande barn. Förvaltningens verksamheter ses kontinuerligt över utifrån behov och efterfrågan från stadsdelsförvaltningarna. Utifrån beslut socialnämnden 2018 avvecklas Giovannis HVB-boende med tio platser för barn och ungdomar i behov av akut stöd, under första tertialet. Ungdomar i behov av akut placering kommer även framöver att erbjudas plats. Förvaltningen har platser för den yngre målgruppen i ett befintligt HVB-boende för ensamkommande. Behov av akutplatser för den äldre målgruppen tillgodoses av andra verksamheter inom förvaltningen eller genom upphandlade verksamheter.

Ungdomsmottagningar

Socialförvaltningen gör i samarbete med utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna en översyn av stadens ungdomsmottagningar, bland annat kring organisation och huvudmannaskap. Arbetet sker i dialog med Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och Stockholms läns sjukvårdsområde. Frågor som ska utredas är bland annat om kuratorer ska föra journal eller inte, gemensamma bedömningsinstrument, tillgänglighet i fysiska lokaler samt tillgänglighet genom digitala tjänster. Socialförvaltningen stöttar också stadsdelsförvaltningarnas ungdomsmottagningar i att försöka nå unga pojkar i större utsträckning vilket kommer ske via nätverken med chefer och kuratorer. Ett nytt statistik- och uppföljningssystem för ungdomsmottagningarnas kurativa verksamhet, Umstat, har satts i bruk 2018. Under 2019 utvecklas systemet för att möjliggöra för stadsdelarna att hantera statistiken på egen hand.

Barnrättsperspektiv

Förvaltningen fortsätter arbetet med att integrera barnrättsperspektiv inom socialtjänsten. Arbetet utgår ifrån det stödmaterial som introducerades under 2018 och genomförs i samarbete med stadsdelsförvaltningarnas barnrättsamordnare. För att nå ut med och sprida stödmaterial till socialsekreterare i staden anordnar förvaltningen bl.a. nätverksmöten och utbildningar. Föreläsningar på temat barns delaktighet genomförs för samtliga verksamhetsområden inom socialtjänsten och fördjupningsutbildningar om samtal med barn erbjuds socialsekreterare inom myndighetsutövningen rörande barn och unga. Barnets rättigheter ingår som en del i samtliga introduktionsutbildningar för nyanställda. Barn- och familjeperspektivet i missbruks- och beroendevården fortsätter att utvecklas. Samverkan inom socialtjänsten är av hög vikt för att säkerställa att barn till personer med missbruksproblematik får det skydd och stöd de behöver och har rätt till. Socialförvaltningen samordnar också frågor som rör barnperspektivet och barnkonsekvensanalyser inom handläggningen av ekonomiskt bistånd.

Förvaltningens insatser för barn och unga

Förvaltningen ger akuta insatser på jourtid till barn och ungdomar som far illa genom Stockholms stad socialjour som är ett komplement till stadsdelsförvaltningarnas individ- och familjeomsorg. Socialjouren har delegation från stadsdelsnämnderna att fatta beslut vid akuta sociala problem på icke-kontorstid. Ärendena överlämnas till stadsdelsförvaltning för fortsatt handläggning nästkommande vardag. Förvaltningen har rutiner för att uppmärksamma och handlägga ärenden där det finns misstankar om att barn och ungdomar utsätts för människohandel bl.a. genom en regionkoordinator med inriktning på barn och unga. En motsvarande funktion finns för vuxna.

Förvaltningen tar på uppdrag av stadsdelsförvaltningarna emot barnfamiljer för utredning och stöd i föräldraskapet, samt akutplaceringar av flickor och pojkar 0-12 år i behov av skydd. Under året stärks arbetet med att utveckla barnets delaktighet i utredningarna ytterligare, utifrån den senaste forskningen.

Föräldrastöd

Förvaltningen erbjuder råd och stöd till föräldrar som har barn placerade i familjehem, till exempel vid möten med placerande stadsdelsförvaltning och kan bistå med information om rättigheter och skyldigheter.

Adoptivfamiljer med barn upp till tio år kan få stöd i att utvecklas i sitt föräldraskap genom insatser med fokus på anknytning och samspelestöd. Förvaltningen tillhandahåller också förberedande utbildning inför adoption, FIA, och en öppen pedagogisk verksamhet för adopterade barn och deras föräldrar. Antalet internationella adoptioner har minskat kraftigt de senaste åren, från cirka 600 barn år 2000 till cirka 90 barn 2018. Under året kommer förvaltningen att följa upp verksamheterna utifrån att målgruppen har minskat.

Barn, unga och vuxna utsatta för våld i nära relation

Förvaltningen fortsätter arbetet med att utveckla stödinsatser vid placering av föräldrar med medföljande barn på skyddade boenden, liksom stödet till barn, unga och föräldrar efter avslutad placering. I samarbete med stadsdelsnämnderna stärks skyddet och stödet för barn och unga efter polisförhör vid misstanke om att de utsatts för brott. Under året tas ett förslag fram på hur uppföljning på kvällar och helger ska organiseras när det gäller barnets situation

och säkerhet efter polisförhör vid misstanke om att barnet har utsatts för brott.

Barn utsatta för våld eller övergrepp

Förvaltningen ansvarar för Barnhus Stockholm, som gör det möjligt för barn, som misstänks blivit utsatt för brott främst i form av våld eller sexuella övergrepp, att under polisens utredning möta övriga utredare från socialtjänst, polis, åklagare, barn- och ungdomspsykiatri samt barnmedicin på ett och samma ställe i barnanpassade lokaler. Barn och anhöriga erbjuds också krisstöd och behandling på plats. Verksamheten är en länsövergripande samverkan och det övergripande syftet är att myndigheter som möter barnen ska samverka på ett sätt så att barn som är utsatta för brott ska få ett så bra och sammanhållet stöd och bemötande som möjligt, både i den psykosociala och i den rättsliga processen. I händelse av att barn och familjer behöver stöd på kvällar och helger har Socialjouren uppdraget att bistå.

Det är socialtjänsten i stadsdelsförvaltning eller kommun, som har ansvar för och handlägger ärendet. Förvaltningen ger konsultation och stöd genom att lyfta barnets perspektiv samt genom att stödja medföljande trygghetspersoner och föräldrar till barn som kommer på förhör. Trygghetspersonen är oftast personal från skola/förskola eller vårdnadshavare som får stöd och information för att kunna möta barnets behov på bästa sätt. En viktig del av verksamheten är att samordna och leda de samråd som är ett av naven i handläggningen av ärende. Förvaltningen har avtal med kommunerna Solna, Sundbyberg, Ekerö och Lidingö.

Barn och unga med risk- eller missbruk

Förvaltningen medverkar på flera sätt till att skapa möjligheterna i Stockholm. I samverkan med, och som ett stadsövergripande komplement till stadsdelsförvaltningarnas öppenvårdsinsatser erbjuder förvaltningen insatser i öppenvård till barn och ungdomar upp till 20 år med riskbruk, missbruk eller beroende av alkohol och narkotika inom ramen för Framtid Stockholm. Målet är att insatserna leder till drogfrihet och förbättrad livssituation. Förvaltningens uppdrag är brett och spänner över många områden: olika former av uppsökande arbete bland unga i riskmiljöer, rådgivning och behandling vid riskbruk/missbruk och beroende hos ungdomar, särskilt kvalificerad kontaktperson, ungdomstjänst, stöd till brottsutsatta och unga lagöverträdare i form av medling och närvaro vid polisförhör. Samarbete med andra, internt och externt, är en förutsättning för att lyckas med uppdragen. God och nära samverkan i det stadsövergripande uppsökande arbetet, komplettering av det uppsökande arbetet i riskmiljöer i främst innerstaden och Järva samt vid evenemang, festivaler och manifestationer är en framgångsfaktor. Ungdomsuppsökarna samarbetar bl.a. med regionkoordinator med särskilt fokus på unga som utsätts för människohandel och prostitution - prostitutionsuppsökarna, ungdomar i missbruksmiljöer - MUMIN- Maria Ungdom Motiverande Intervention samt ensamkommande barn - EKB-teamet. Syftet är att förebygga att barn och ungdomar hamnar i missbruk, kriminalitet, prostitution eller annat socialt nedbrytande beteende och förvaltningens uppsökare länkar vidare till stadsdelsförvaltningarna.

Förvaltningen, genom Stödcentrum, bemannar tre polisområden i staden. Stöd och praktisk hjälp erbjuds till unga brottsutsatta samt deras föräldrar/nätverk. Övergrepp i rättsak är en av flera allvarliga brottstyper som unga utsätts för och Stödcentrum arbetar aktivt tillsammans med polis för att fånga upp unga utsatta som antingen polisanmält brott eller aktivt själva söker stöd då de är utsatta. Övergrepp i rättsak är ett prioriterat område för socialtjänsten och polisen, då det riskerar att hindra unga utsatta för att våga anmäla de brott de är med om.

Förvaltningen stärker samverkan mellan verksamheterna inom Framtid Stockholm och stadsdelsförvaltningarnas uppsökande och förebyggande arbete. Verksamheten sammankallar chefer med ansvar för uppsökande- och fältarbete, för att säkra och utveckla god samverkan i det uppsökande arbetet. Ungdomsjouren kompletterar det uppsökande arbetet i riskmiljöer i främst innerstaden och Järva, samt vid evenemang, festivaler och manifestationer. Den gemensamma utbildningen för fältassistenter/fältare och uppsökare fortsätter under året. Som en del i att ytterligare stärka det nära samarbetet mellan Framtid Stockholm och stadsdelsförvaltningarnas uppsökare fortsätter möjligheten att auskultera, d.v.s. stadsdelsförvaltningarnas personal arbetar följer med socialförvaltningens uppsökare.

Under året satsar förvaltningen på att återuppta arbetsmodellen MUMIN, där socialförvaltningens Ungdomsjour, polisen och Region Stockholm samverkar för att snabbt upptäcka unga i missbruk och länka till adekvat vård och stöd.

Med finansiering från *Sociala investeringsfonden* startade under 2018 Framtid Stockholm i Järva. Arbetet fortsätter under 2019 och sker i nära samarbete med stadsdelsförvaltningarna i området. Prioriterat under året är samverkan med skolorna på Järva liksom att nå ut till unga och dess familjer i området som själva inte söker stöd och hjälp. Det innebär utökad samarbete med skolor, familjecentraler, familjehus, föräldraråd, föreningar och församlingar.

Föräldrastödsprogram

Förvaltningen erbjuder olika former av föräldrastödsprogram utifrån de särskilda behov olika grupper kan ha och erbjuds i former som passar familjer med skilda levnadsvillkor, i syfte att skapa jämlika förutsättningar till en god uppväxt för alla barn. Socialförvaltningen har ett tydligt uppdrag som innebär att stödja och kvalitetssäkra stadsdelsförvaltningarnas arbete med strukturerat föräldrastöd och utbildar stadsdelsförvaltningarnas instruktörer och gruppleddare i programmen:

- ABC - vänder sig till föräldrar med barn mellan 3 och 12 år
- KOMET - vänder sig till föräldrar som har problem i föräldraskapet
- Tryggare Barn - vänder sig till föräldrar där en orosanmälan har inkommit till socialtjänsten

Programmet *Föräldraskap i Sverige* som är ett anpassat ABC-program som vänder sig till utrikes födda föräldrar i utsatthet och har tagits fram i samverkan med bl.a. Origo. Programmet innehåller bl.a. frågor kring hedersrelaterade frågor, jämställdhetsfrågor och dilemman kring vad man som förälder kan bestämma över. Barnkonventionen är en central del i utbildningen och kopplas också ihop med innehållet att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck. Under våren utbildas ett stort antal gruppleddare och de första föräldragrupperna sätter igång.

Utvecklingen av ytterligare ett program för tonårsföräldrar, *ABC i tonåren*, fortsätter under 2019 med medel från *Sociala investeringsfonden*. Under hösten genomförs de första pilotutbildningarna med föräldrar.

Finnas där, ett projekt i samverkan med RFSU, utbildar personal på boenden för ensamkommande kring traumamedveten omsorg och särskilt riktad sexualupplysning till ensamkommande ungdomar. Med finansiering från *Uppdrag psykisk hälsa* och Länsstyrelsen fortsätter projektet under året och innefattar då också familjehem, familjehemskonsulter och familjehemsplacerade barn/ungdomar.

Förvaltningen ansvarar för MST Sverige, vilket fungerar som en paraplyorganisation i Sverige för behandlingsformen MST, en multisystemisk terapi som vänder sig till ungdomar med allvarlig beteendeproblematik.

Hedersrelaterat våld och förtryck

Arbetet med att införa *Programmet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck* fortsätter under året, bland annat genom att stödja stadsdelsnämnderna att utveckla metoder för att hitta våldsutsatta.

Origo är ett myndighetsgemensamt resurscentrum som har fokus på ungdomar och unga vuxna mellan 13 och 26 år som lever i en hederskontext och som begränsas av hedersnormer. Verksamheten är ett samarbete mellan samtliga kommuner i Stockholms län, Region Stockholm och Polismyndigheten. Verksamheten arbetar utifrån programmet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck och erbjuder stöd och rådgivningssamtal till ungdomar och unga vuxna både via nätet och via besök. Även yrkesverksamma och ideella organisationer erbjuds stöd och vägledning, seminarier och utbildningsdagar. Under året fortsätter förvaltningen arbetet med att utbilda nya utbildare, för att de i sin tur ska kunna utbilda fler socialsekreterare, lärare, personal inom hälso- och sjukvård m.fl. Utbildningsmaterial tas fram i samverkan med Länsstyrelsen. Under året inleds också arbetet med en metodhandbok för stöd- och rådgivningssamtal enligt Origos modell. Metodboken ska spridas till yrkesverksamma och Länsstyrelsen bistår med dokumentation och spridning av metoden.

Förvaltningen tillhandahåller plats i ett skyddat boende för flickor/unga kvinnor 16-25 år som utsatts för hedersrelaterat våld. Det finns också möjlighet till stöd och skydd i öppenvård för våldsutsatta unga män och kvinnor i åldrarna 18-30 år i form av kontaktmannauppdrag, en hot- och riskbedömning eller skyddat boende i lägenhet. Placeringar sker via stadsdelsförvaltningar, kommuner eller socialjour. Placeringsperioderna på det skyddade boendet har blivit allt kortare. Under året undersöker förvaltningen stadsdelsförvaltningarnas behov för att kunna matcha utbud och efterfrågan.

Förstärkningsteamet

Socialförvaltningen har ett team av erfarna socialsekreterare som förstärker i myndighetsutövning rörande barn och unga i stadsdelsförvaltningarna. Verksamheten är en del i stadens *handlingsplan för att förbättra arbetsituationen för socialsekreterare och biståndsbedömare*, bl.a. för att minska konsultanvändandet och att arbeta för att behålla socialsekreterare. Genom att erfarna socialsekreterare går in och arbetar tillsammans med handläggarna på stadsdelsförvaltningarna och deltar i utvecklingsarbetet, sprids kunskap och erfarenhet som kommer barn och familjer till godo. En viktig funktion är att lyfta och förstärka barnperspektivet i myndighetsutövningen. Förstärkningsteamet är efterfrågat och insatsen fortsätter.

Uppdrag psykisk hälsa

Under förutsättning att förvaltningen får fortsatt finansiering för *Uppdrag psykisk hälsa* (från regeringen/SKL) för 2019 fortsätter arbetet med att förvalta och fördela medel till satsningar riktade till olika målgrupper för att öka den psykiska hälsan bland barn, unga, vuxna och äldre i staden. Arbetet sker i samarbete med stadsdelsförvaltningarna, fackförvaltningarna, intresseorganisationer samt de regionala aktörerna Storsthlm och Region Stockholm.

Regionala analyser och handlingsplaner, Stockholmsenkäten och Socialtjänstrapporten utgör underlag för beslut om hur medlen fördelas. Vissa satsningar fortsätter från tidigare år, t.ex. satsningen på samordnad individuell plan, SIP, och implementering av rutiner för den nya lagen om utskrivning vid slutna hälso- och sjukvård. Under året erbjuder förvaltningen utbildningar för att vidga kunskaperna i neuropsykiatriska frågor liksom SIP-mötesledarutbildning.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel barn/ungdomar under 18 år som vid avslutad kontakt inte har en problematisk alkoholkonsumtion (Framtid Stockholm).			Halvår
Andel kunder med minderåriga/hemmavarande barn som i hög grad anser att insatsen haft betydelse ur barnens perspektiv (Familjerådgivningen).	75 %		Halvår
♀ Andel ungdomar som har fullföljt sin ungdomstjänst (Framtid Stockholm).			Halvår
♀ Andel ungdomar som inte använder narkotika efter avslutad kontakt (Framtid Stockholm).	80 %		Halvår

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialnämnden i samarbete med stadsdelsnämnderna stärka skyddet och stödet för barn och unga efter polisförhör vid misstanke om att de utsatts för brott	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska initiera en dialog med Region Stockholm angående likvärdig och välfungerande BUS-samverkan över hela staden	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska intensifiera det uppsökande arbetet i stadens riskmiljöer och samarbetet med polisen	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska samla och sprida kunskaper om effektiva metoder bland annat för att nå ungdomar som brukar narkotika	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska stärka samverkan mellan verksamheterna inom Framtid Stockholm och stadsdelsnämndernas socialt uppsökande och förebyggande arbete	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska stötta stadsdelarnas ungdomsmottagningar i arbetet med att bättre försöka nå unga pojkar	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska säkerställa skolgången för medföljande barn som bor på skyddat boende och erbjuda förskola eller pedagogisk verksamhet för barn i förskoleålder	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska söka kontakt med polisen för att återuppta samarbetet med MUMIN	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska tillsammans med arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna arbeta för att ungdomar som beviljats tillfälligt uppehållstillstånd enligt Lagen om ny möjlighet till uppehållstillstånd för vissa ensamkommande får goda förutsättningar att etablera sig i samhället genom studier som kan leda till försörjning	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna verka för att fler familjecentraler kan öppna för att stärka det tidigt förebyggande arbetet med barn, unga och deras familjer	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna verka för fler mötesplatser för unga hbtq-personer, inklusive unga hbtq-personer med olika funktionsvariationer, över hela staden, och i synnerhet i ytterstaden	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska utveckla stödet till placerade barn och deras föräldrar och i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta utveckla arbetet med eftervård i öppna former	2019-01-01	2019-12-31

Nämndmål:

1.4.2 Stockholmare med funktionsnedsättning lever ett tryggt och självständigt liv och kan på lika villkor delta i samhället

Förväntat resultat

- Brukare är nöjda med de insatser de fått enligt LSS
- Förvaltningens insatser är efterfrågade och evidensbaserade
- Medarbetare och chefer inom området funktionsnedsättning i staden är nöjda med det stöd de får från förvaltningen för sitt arbete
- Medarbetare och chefer i berörda verksamheter i staden uppger att stödet från förvaltningen ger dem bättre förutsättningar i arbetet i syfte att brukarna i staden får likvärdig, rättssäker och kunskapsbaserad verksamhet av god kvalitet

Beskrivning

Förvaltningens uppdrag återfinns även under ”Aktiviteter”.

Socialnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att verksamheterna ger alla, oavsett funktionsförmåga, möjlighet till delaktighet.

Stadens *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning* föreslår enkäter, brukarundersökningar eller fokusgrupper som värdefulla komplement för uppföljning då tillgången till statistik är begränsad, av integritetsskäl.

De fokusområden som nämnden särskilt beaktar är

- 1. Rätten till arbete och försörjning
- 4. Rätten till information och kommunikation samt att få tillgång till ny teknik
- 5. Rätten till bästa möjliga hälsa
- 6. Rätten till individuellt stöd

Personer med funktionsnedsättning kan delta på arbetsmarknaden, i arbetslivet eller i sysselsättning på jämlika villkor som andra och kan försörja sig själva. Tillgänglighet och icke-diskriminering genomsyrar förvaltningens kompetensförsörjnings- och rekryteringsprocesser.

Personer med funktionsnedsättning har jämlika möjligheter att få information och kan kommunicera med förvaltningens verksamheter på sätt som är anpassade för olika funktionsnedsättningar och situationer. Digital teknik används för att öka delaktighet, självständighet och trygghet för personer med funktionsnedsättning som har kontakt med förvaltningen, till exempel smartphones med inbyggda funktioner som kan underlätta tillvaron för många.

Förvaltningen ger genom LSS-hälsan personer med funktionsnedsättning tillgång till hälso- och sjukvård som de behöver.

Kvinnor och män, flickor och pojkar med funktionsnedsättning kan ha olika behov av stöd och skydd och får individuella insatser. Stöd till barn och unga med funktionsnedsättning ges med respekt för deras utveckling och deras rätt att bevara sin identitet.

I brottsförebyggande och trygghetsfrämjande åtgärder uppmärksammar förvaltningen den särskilda utsattheten för brott och den ökade risken för våld hos personer med

funktionsnedsättning, inklusive barn med funktionsnedsättning. Tillgången till hjälp och stöd i skyddade boenden och socialjournsverksamheter säkerställs.

Korttidsvistelse och LSS-kollo

Förvaltningen har två korttidshem som vänder sig till ungdomar från 12 år och vuxna med fysiska och/eller kognitiva funktionsnedsättningar, och som har rätt till korttidsvistelse utanför det egna hemmet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Målet med vistelsen på korttidshem är att i största möjliga mån få möjlighet att träna sin självständighet inför en flytt till eget boende.

Under året bjuder verksamheterna in de boendes anhöriga och skolor till att besöka verksamheterna vid ett antal tillfällen. Syftet är att utveckla och stärka möjligheten att vara delaktiga i planeringen för och med barnen.

Förvaltningen ansvarar för att anordna korttidsvistelse i form av LSS-kollo under sport- påsk- och sommarlov för barn, ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd. Insatsen beviljas av stadsdelsförvaltningarna, och i förekommande fall andra kommuner i länet, enligt LSS. Behov och önskemål hos dem som söker till LSS-kollo varierar och förvaltningen anpassar utbudet allteftersom. Till exempel ökar andelen ansökningar för ungdomar med Aspergers syndrom medan ansökningarna från yngre barn med utvecklingsstörning minskar. Varje beslut från stadsdelsförvaltningarna måste innehålla en nivåbedömning enligt LOV samt en redogörelse av beviljad assistans. Ungefär hälften kollogårdarna drivs i egen regi, resterande drivs på entreprenad av upphandlade leverantörer. Ramavtal med upphandlade leverantörer löper ut i januari 2020 och en ny upphandling görs under året.

LSS-hälsan

LSS-hälsan vänder sig till personer med funktionsnedsättning som bor i gruppboende, serviceboende eller har daglig verksamhet enligt LSS. Uppdraget innefattar också att erbjuda utbildning och stöd till personal och chefer. Alla ska få tillgång till hälso- och sjukvård på lika villkor och med samma goda kvalitet över hela staden och med samma förutsättningar till god hälsoutveckling som befolkningen i övrigt. Åldersrelaterade sjukdomar och ökad psykiatrisk samsjuklighet hos målgruppen bidrar till ett ökat behov av LSS-hälsans insatser och uppdraget innefattar omfattande samverkan, såväl patientnära som på ledningsnivå.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialnämnden ska öka flexibiliteten i insatsen avlösarservice enligt den nya modellen för ledsagning	2019-01-01	2019-12-31

Nämndmål:

1.4.3 Vuxna lever ett tryggt och självständigt liv utifrån sina förutsättningar

Förväntat resultat

- Medarbetare och chefer i staden inom området missbruk, hemlöshet, våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck är nöjda med det stöd de får från förvaltningen för sitt arbete
- Medarbetare och chefer i berörda verksamheter i staden uppger att stödet från förvaltningen ger dem bättre förutsättningar i arbetet i syfte att brukarna i staden får

- likvärdig, rättssäker och kunskapsbaserad verksamhet av god kvalitet
- Nämnder och bolag har kännedom om programmet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck och de mål och delmål som berör dem.
- Målen för socialnämndens insatser till vuxna stockholmare uppnås
- Förvaltningens insatser är efterfrågade och evidensbaserade

Beskrivning

Förvaltningens uppdrag återfinns även under ”Aktiviteter”.

Socialnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att nämndens verksamheter arbetar enligt evidensbaserade arbetsmetoder och ger adekvata insatser.

Sociala insatser på jourtid

Socialjouren är ett komplement till stadsdelsförvaltningarnas individ- och familjeomsorg och har delegation från stadsdelsnämnderna att fatta beslut vid akuta sociala problem som uppstår på icke-kontorstid. Socialjouren utreder biståndsbehovet för boende i Stockholm och för besökare som befinner sig i staden och hamnar i socialt utsatta situationer. De personer som socialjouren kommer i kontakt med informeras om sina rättigheter och deras behov av stöd utreds skyndsamt.

Insatser för personer i missbruk

Boendestöd är en vanlig insats inom stadens socialtjänst och som har stöd i beprövad erfarenhet. Boendestöd syftar till ökad boendestabilitet och förbättrad funktionsförmåga hos den enskilde. Försöks- och träningslägenheter utgör ett viktigt verktyg i socialtjänstens arbete med att stödja personer i processer ur hemlöshet. Under året utvecklar socialförvaltningen i samarbete med stadsdelsförvaltningarna boendestödet till personer som beviljas försöks- och träningslägenheter genom att utbilda boendestödjare och Case Managers.

Förvaltningen erbjuder öppenvårdsinsatser till vuxna personer som vill minska eller upphöra med sitt missbruk av alkohol, narkotika eller spel om pengar. Insatserna sker i form av konsultation och rådgivning och verksamheten utgör ett komplement till de insatser som erbjuds vid stadsdelsförvaltningarnas öppenvård och beroendemottagningar. Verksamheten erbjuder behandling individuellt, par/familj och grupper samt till anhöriga och är en lättillgänglig kontakt med möjlighet att vara anonym.

Personer som har olika former av neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, ofta i kombination med missbruk, ökar i omfattning och målgruppen som placeras på förvaltningens boenden tenderar att vara i sämre skick än tidigare, både psykiskt och fysiskt. Detta betyder att arbetssätt och metoder måste utvecklas och anpassas efter de enskildas behov liksom att fortsätta samverkan med psykiatri och beroendevård, utifrån stadsdelsförvaltningarnas uppdrag. Då ansvaret för stöd och behandling för personer med missbruk och beroende är tudelat mellan kommuner och landsting är samverkan mellan staden och landstinget av yttersta vikt för att stadsdelsförvaltningarna ska ha möjlighet att erbjuda en verksamhet av god kvalitet. Förvaltningen fortsätter att utveckla former för samarbete mellan socialtjänst, beroendevård och psykiatri för att forma insatser till denna målgrupp och samordnar och deltar i olika grupper för att stärka samverkan. Samverkansöverenskommelsen mellan staden, Region Stockholm och StorSthlm, för personer med missbruk och beroende, förespråkar lokala samråd och lokala handlingsplaner för hur samverkan ska ske för de enskildas bästa.

Samordnade individuella planer (SIP) är en del i detta och även andra modeller för att stärka kedjan mellan beroendevårdens slutenvård, socialtjänsten och öppenvården utvecklas.

Förvaltningen tillsätter en placeringssamordnare med ansvar för att koordinera placeringar för hemlösa personer med missbruk och/eller psykisk ohälsa inskrivna inom slutenvården. Insatserna sker i nära samverkan med stadsdelsförvaltningarna och förvaltningens enhet för hemlösa. Insatsen ryms inom ramen för projektet *Förstärkt hemgång från psykiatrisk heldygnsvård för personer med komplexa/omfattande behov*. Målet är att under 2019 utveckla arbets sätt och boendelösningar för att möta målgruppens behov. Befintliga resurser i staden ska utnyttjas och insatsen ska vara till nytta för hela staden.

Insatser för personer i hemlöshet

Stadens *program mot hemlöshet 2014-2019* är utgångspunkt för de insatser som förvaltningens verksamheter erbjuder personer i hemlöshet. Socialförvaltningen samordnar och följer upp insatser i staden i enlighet med programmet och tar under året fram en modell för utvärdering av programmets målpuppfyllelse. Socialnämnden ser att det kan finnas ett behov revidering och förlängning av programmet och hemställer därför till kommunstyrelsen att en sådan initieras under året.

Programmet betonar vikten av att socialtjänsten bedriver ett välfungerande vräkningsförebyggande arbete. Situationen på bostadsmarknaden medför att ett ökande antal barnfamiljer söker socialtjänstens bistånd till boende, vilket ställer höga krav på socialtjänstens förmåga till såväl intern som extern samverkan. Stadsdelsförvaltningarna får sällan kännedom om barnfamiljer som avhyses från ett boende med oriktiga hyresförhållanden förrän avhysningen verkställs, då informationen från fastighetsägaren avser förstahandshyresgästen. Förvaltningen tar under året fram ett informationsmaterial till stöd för samverkan mellan socialtjänst och fastighetsägare, för att barnperspektivet ska stärkas och vräkningar ska kunna undvikas. Förvaltningen utvecklar under året också andra sätt att stödja lokal samverkan mellan socialtjänst och fastighetsägare.

Tak över huvudet-garantin, TÖG, är en viktig del i stadens stöd till personer i hemlöshet. Tillämpningen av garantin ska vara enhetlig över staden och verksamheten ska vara inriktad på att genom samarbete verka för långsiktiga lösningar för den enskildes hemlöshet. Under 2019 görs bland annat en översyn av tak över huvudet-garantin.

Utländska medborgare eller personer från andra delar av landet som befinner sig i hemlöshet hänvisas till sin hemort eller ambassad. Om det inte är möjligt görs nödprövning av rätten till bistånd. Samarbete med stadsdelsförvaltningarna sker i de fall där personer regelbundet återkommer, för att länka dem till ordinarie socialtjänst och hitta en gemensam planering.

De nationella riktlinjerna inom missbruks- och beroendevården är till stora delar implementerade i verksamheterna och arbetet är evidensbaserat med fokus på det huvudsakliga uppdraget, personers process ur hemlöshet.

Förvaltningens enhet för hemlösa vänder sig till personer i hemlöshet i Stockholm stad som inte har haft kontakt med socialtjänsten i någon av stadsdelsförvaltningarna (eller annan kommun) under de senaste två åren. Antalet personer med aktuella ärenden är cirka 650. Resultat följs upp månadsvis och viktiga indikatorer är kvarboende, avslut till stadigvarande boende, självförsörjning och insatser avslutade enligt plan. Ett nära samarbete internt och externt för att förbättra för målgruppen fortsätter med bland andra SHIS, Pelarbackens

vårdcentral för hemlösa, Jobbtorg, arbetsförmedlingen och polisen.

För att förbättra arbetet med målgruppen långvarigt hemlösa med stora stödbehov anställer förvaltningen en case manager (CM) på enheten för hemlösa. I uppdraget ingår att länka, lotsa och stötta personer i att etablera vårdkontakter och att hantera sin ekonomi, samt att vara en samordnande funktion mellan olika professioner. Målet är självständigt boende i form av Bostad först eller försökslägenhet.

Förvaltningen förstärker också arbetet med hemlösa genom att anställa en s.k. bolots på enheten för hemlösa och en anställning på hemlöshetsmottagningen riktad mot äldre. Bolotsen arbetar med personer som inte kommer vidare i sin process ur hemlöshet och som inte har stödbehov annat än ekonomiskt bistånd. De som inte löst sin situation inom sex månader tenderar att bli kvar i tillfälliga boendelösningar, som härbärke eller andra tillfälliga lösningar. Målgruppen saknar ofta grundläggande kunskaper i hur de ska söka efter egen bostad och har ett obefintligt kontaktnät att kunna använda sig av. Bolotsen ska ge insatser i form av information och stöd i att söka eget boende. Parallellt görs individuella utredningar kring hur varje enskild persons väg till eget boende ser ut. Satsningen följs upp för att se vilka metoder för stöd i bostadssökande som är verksamma.

Personliga ombud är en insats för personer med långvariga och omfattande psykiska funktionsnedsättningar och som har behov av särskilt stöd för att kunna tillvarata sina rättigheter i samhället. Personliga ombud arbetar på uppdrag av den enskilde, fristående från myndigheter och vårdgivare med uppdrag att identifiera och rapportera de brister i samhällets stödsystem och serviceutbud som gör att enskildas behov inte tillgodoses. Förvaltningens personliga ombud är anställda på enheten för hemlösa och har på så sätt hög tillgänglighet till målgruppen och närhet till samarbetsparter såsom Pelarbackens vårdcentral för hemlösa, uppsökare och socialsekreterare.

Till medborgarkontoret för hemlösa kan personer vända sig, som lever i hemlöshet eller i riskzon för hemlöshet och som vistas i Stockholm. Verksamheten ger stöd i form av samhällsinformation, vägledning i sociala frågor, strukturerat bostadssökande, stöd i kontakt med myndigheter samt individuellt stöd.

Förvaltningen erbjuder olika former av boenden för kvinnor och män som till följd av hemlöshet, missbruk, psykisk ohälsa eller andra svårigheter behöver stöd från socialtjänsten; akut- och planeringsboenden, stödboenden varav ett med högtolerans, omvårdnadsboenden, ett äldreboende för personer över 65 år i hemlöshet, behandling för personer i hemlöshet med missbruksproblematik i kombination med psykisk ohälsa och en avdelning för tillnyktring och förlängd avgiftning. Det finns också möjlighet att få stöd i familjehemsvård för vuxna kvinnor och män, träningsboenden i SHIS och boende i tränings- och försökslägenheter samt Bostad Först. Stödet utgår från stadsdelsförvaltningarnas uppdrag och består av stöd och insatser utifrån evidensbaserade metoder. Insatserna är individuellt anpassade efter den enskildes målsättningar och behov och syftar till att möjliggöra för brukaren att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt utifrån sina egna förutsättningar.

Förvaltningen fortsätter att följa stadsdelsförvaltningarnas efterfrågan och anpassar utbudet av platser och inriktning. En satsning på att utöka och utveckla Bostad Först fortsätter under 2019, både i förvaltningens egen verksamhet och i samarbete med stadsdelsförvaltningarna. Preliminärt får förvaltningen ett 50-tal nya Bostad först-lägenheter under året.

Under året fortsätter arbetet med *Boskola* som ett sätt att underlätta de boendes väg ur

hemlöshet. Förvaltningen fortsätter också arbetet med att stärka brukarnas egenmakt och inflytande genom projektet *Brukarskola*.

En extern aktör tillhandahåller, på nämndens uppdrag, jourplattser och förlängt akutboende för stadsdelsförvaltningarna i upp till 14 dagar för män i hemlöshet.

Peer support är en metod som innebär att personer med egen erfarenhet av psykisk ohälsa får utbildning och kan stötta professionellt inom vård och omsorg för att stötta brukare i deras återhämtningsprocesser. Metoden innefattar kamratstöd utifrån egna erfarenheter av återhämtning, egenmakt och självstigma. I slutet av 2018 fanns nio kamratstödjare i staden. Förvaltningen fortsätter arbetet med att stödja införandet av Peer Support i staden, bland annat genom att utreda hur ett eventuellt samarbete med Region Stockholm skulle kunna se ut.

Våld i nära relation

Förvaltningen tillhandahåller genom Kriscentrum för kvinnor och barn, lägenheter i skyddat boende till kvinnor med eller utan barn som är eller har varit utsatta för psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld av en närstående. Placering sker via stadsdelsförvaltningar, kommuner eller socialjour. Under placeringstiden erbjuds både kvinnor och barn hjälp med krisbearbetning och planering för ett fortsatt liv utan våld. Medföljande barn, som kan vara upp till 18 år, har oftast upplevt våldet i familjen själva. Verksamheten har tydligt barnfokus och erbjuder pedagogisk tid för förskolebarn och skolundervisning för skolpliktiga barn. För att tydliggöra att barn inte bara är medföljande utan själva utsatta för våldet i familjen reduceras dygnskostnaden för placerade kvinnor medan kostnaden för barn höjs, se prisbilaga som bifogas verksamhetsplanen.

Under de senaste åren har samma antal personer fått placering på skyddat boende men placeringstiden har blivit kortare. Under året intensifierar förvaltningen dialog och samverkan med stadsdelsförvaltningar och kommuner för att ta reda på behov av insatser, samt för att presentera verksamhetens innehåll. Kriscentrum för kvinnor och barn bjuder årligen in till öppna hus för placerande socialsekreterare, för att informera om stöd och insatser som erbjuds.

Socialförvaltningens socialtjänstinspektörer arbetar under hela 2019 med en översyn av hur staden arbetar med stöd och skydd till personer utsatta för våld.

Nyanlända

När en person anvisas från Migrationsverket för bosättning i Stockholm, matchas det aktuella hushållet via förvaltningens enhet Intro Stockholm till det mest lämpliga boendet som finns ledigt vid tillfället. Familjer erbjuds i första hand till lägenheter medan ensamhushåll i högre grad hänvisas till kollektiva boendelösningar. För att klara uppdraget att bosätta alla kommunanvisade finns fyra olika boendelösningar som används enligt nedanstående prioriteringsordning.

1. SHIS, lägenheter
2. Bostadskansliet, lägenheter och rum
3. Tillfälliga boenden, kollektivt boende
4. Vandrарhemsplatser, kollektivt boende

En trygg bostad är en av förutsättningarna för etablering genom arbete och självförsörjning. Förvaltningen fortsätter under året arbetet med att tillsammans med SHIS göra omflyttningar i

takt med att nya modulhus blir klara för att möjliggöra bättre boendelösningar.

Förvaltningen har också i uppdrag att utveckla och följa upp SHIS Boskola för nyanlända så att etablering på bostadsmarknaden underlättas och hyreskontrakt omsätts. Boskolan tar upp ämnen som samhällsorientering, rättigheter och skyldigheter som hyresgäst, hushållsekonomi, IT-kunskap samt fritid och friskvård.

Romsk inkludering

Socialförvaltningen fortsätter arbetet med att sprida kunskap om den romska minoritetens kultur och särskilda status inom staden och socialtjänsten. Under 2019 erbjuds alla stadsdelsförvaltningar utbildning och brobyggarna medverkar också i introduktionsutbildningen för nyanställda socialsekreterare. Förvaltningen erbjuder även en fördjupad utbildning till stadsdelsförvaltningarna, kopplad till arbetet med insatser som motverkar våld i nära relation och omhändertagande av barn.

Uppsökande arbete riktat till vuxna

Förvaltningens uppsökande arbete för vuxna arbetar stadsövergripande och är ett komplement till stadsdelsförvaltningarnas verksamheter. Målgruppen är personer som befinner sig i hemlöshet eller annan utsatt situation, som vistas i offentliga miljöer i Stockholm och som inte får sina behov tillgodosedda av ordinarie hjälpsystem.

I det uppsökande arbetet riktat till EU-medborgare ingår att säkerställa att det inte finns minderåriga eller andra särskilt utsatta som är i behov av akuta insatser, att lämna samhällsinformation till målgruppen samt erbjuda ett utökat stöd till de personer i målgruppen som behöver det. I arbetet ingår också att regelbundet besöka boplatser och sovplatser samt att informera de boende om deras rättigheter och skyldigheter. Uppsökarna arbetar nära med förvaltningens koordinator som arbetar med fokus på kvinnor och män som utsätts för sexuell exploatering och som kan vara offer för människohandel för sexuella ändamål. Förvaltningen har ett kontinuerligt informationsutbyte med andra berörda kommuner, myndigheter, ambassader samt övriga samarbetspartners. Det pågår även samverkan med idéburna organisationer enligt modellen idéburet offentligt partnerskap, IOP, vilket bidrar till en löpande dialog och samverkan mellan förvaltningen och civilsamhället. IOP omförhandlas och förlängs under första tertialet med ett stärkt fokus på kvinnor.

Nämnden fortsätter arbetet med att stärka utsatta EU-medborgares egenmakt, bland annat genom samhällsinformation om den nya lagstiftningen kring människoexploatering. De senaste årens EU-finansierade projekt om förebyggande hälsa, med fokus på kvinnor, upphör och nämnden fortsätter arbetet inom ordinarie verksamhet.

Familjerådgivning i egen regi

Stockholms stad har kundval, LOV, för familjerådgivning. De som vill ha familjerådgivning och bor i Stockholm kan välja mellan ett antal godkända utförare, både stadens egen familjerådgivning och privata utförare. Stadens egen familjerådgivning vänder sig till boende och folkbokförda i Stockholm stad och utöver relationsbearbetande samtal erbjuds samtal i grupp för separerade och en gruppverksamhet för barn till separerade. Familjerådgivningen erbjuder också samarbetsamtal till separerade föräldrar med barn, där föräldrarna söker hjälp att hitta goda samarbetsformer. Samarbetsamtalen utgör 25 % av de genomförda samtalen.

Mikamottagningen

Vuxna personer över 18 år som har ersättning för sex och/eller skadar sig med sex, eller som är utsatta för människohandel för sexuella ändamål får stöd i att komma ut ur prostitution. Förvaltningens verksamhet Mikamottagningen vänder sig till alla oavsett kön, könsidentitet eller sexuell identitet. Till verksamheten finns även en medicinsk mottagning knuten. Mikamottagningen samverkar med Region Stockholm för länkning av personer i behov av behandling, med stadsdelsförvaltningar, polis och ideella organisationer. Gatuprostitutionen har minskat och kontaktvägarna till dem som säljer sex på nätet är många. Det uppsökande arbetet på nätet fortsätter under året. Stöd till barn och unga under 18 år ges av stadsdelsförvaltningar eller socialtjänst i annan kommun, ibland efter länkning från Framtid Stockholm.

Förvaltningen erbjuder rådgivning, konsultation och samtal till vuxna som köper sex. Genom uppsökande arbete motiveras personer som köper sex att söka hjälp för att sluta. Den uppsökande verksamheten sker via hemsidor som förmedlar sexuella tjänster och också genom att följa polisens prostitutionsgrupps arbete i gatumiljö. Under året stärks samverkansformerna med polisens prostitutionsgrupp och andra enheter, internt och externt, som arbetar med frågor som rör människohandel. Mikamottagningen flyttas organisatoriskt, från Socialjouren till Behandlingsenheten för vuxna.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel uppmärksammade personer som har kontakt med ordinarie hjälpsystem (Stockholms stad socialjour, Uppsökarteamet).	75 %		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Bostadsförmedlingen ska utöka antalet förturslägenheter och i samarbete med socialnämnden genomföra en översyn av riktlinjerna i syfte att även våldsutsatta samt barnfamiljer med långvarig hemlöshet inkluderas	2019-01-01	2019-12-31
De kommunala bostadsbolagen ska tillsammans med Bostadsförmedlingen, stadsdelsnämnderna samt socialnämnden utveckla samverkan för att höja kunskapen kring oriktiga hyresförhållanden och olaglig andrahandsuthyrning på bostadsmarknaden och på vilket sätt sådan kan undvikas, samt tillhandahålla stöd och hjälp för att motverka utsattheten för de människor som berörs	2019-01-01	2019-12-31
I samarbete med SHIS Bostäder bistå de personer som kommer till Stockholm efter anvisning från Migrationsverket med en bostad. Verksamheten ska i samarbete med berörda nämnder och bolagsstyrelser utvecklas och utökas för att möta framtida behov	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska ansvara för att samordna innehållet i stadens relationsvårdscentrum, avseende målgrupp och insatser i samråd med stadsdelsnämnderna	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska följa upp arbetet utifrån handlingsplanen för barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden och lämna förslag på hur arbetet ska tas vidare när handlingsplanen löper ut, till exempel genom en förnyad handlingsplan	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska ge personer som långvarigt varit i kontakt med Enheten för hemlösa särskilt stöd	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla det boendestöd som tillhandahålls personer som beviljas försöks- och träningslägenheter, (och bostad först) såsom boendestödet och andra insatser med starkt brukarperspektiv	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska i samverkan med (regeringen) Länsstyrelsen stärka samarbetet med utsatta EU-medborgares hemländer för att åstadkomma en socialt hållbar situation för målgruppen	2019-01-01	2019-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialnämnden ska samverka med SHIS Bostäder för att möta nämndens och stadsdelsnämndernas behov av genomgångsbostäder för personer som är i behov av en tillfällig bostad eller mer varaktigt boende med visst boendestöd	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska stödja stadsdelsnämnderna att stärka arbetet med så korta placeringar som möjligt på akutboenden	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska stödja stadsdelsnämnderna i arbetet med att utveckla metoder för att hitta våldsutsatta, höja kunskapen om våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck inom stadens verksamheter	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska ta fram informationsmaterial kring samverkan mellan socialtjänst och fastighetsägare	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska utveckla och stärka samverkan kring människohandel och prostitution, bland annat med näringslivet, i synnerhet besöksbranschen, samt berörda arbetsgivarorganisationer	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska utveckla stödinsatser för personer yngre än 65 år med demenssjukdom, deras anhöriga och barn	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska öka familjerättens kunskaper om våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska öka och sprida kunskaperna om ny forskning inom missbruksområdet	2019-01-01	2019-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

Äldre kvinnor och män som har kontakt med förvaltningens verksamheter har en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande och omsorg av hög kvalitet och som utformats i samråd med de äldre. De har stort inflytande och upplever att de respekteras i sitt självbestämmande

Nämndmål:

1.5.1 Äldre i nämndens verksamheter har en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

Beskrivning

Äldre kvinnor och män som har kontakt med nämndens verksamheter har en omsorg av hög kvalitet och som utformats i samråd med de äldre.

De äldre har stort inflytande och upplever att de respekteras i sitt självbestämmande

Förväntat resultat

- Målen för socialförvaltningens insatser till äldre uppnås
- Förvaltningens insatser är efterfrågade och evidensbaserade
- De äldre är nöjda med den omsorg de får
- De äldre har stort inflytande och upplever att de respekteras i sitt självbestämmande

Beskrivning

Vård- och omsorgsboende

De äldre som bor på förvaltningens vård- och omsorgsboende är trygga och får ett gott bemötande. Boendet är bemannat dygnet runt. Arbetet med att implementera och vidareutveckla äldreomsorgens värdegrund fortsätter under året. Arbetet med genomförandeplanerna tar hänsyn till den äldres självbestämmande och integritet.

Äldre i hemlöshet

Äldre personer i hemlöshet utan missbruk/beroende avstår många gånger ifrån att nyttja TÖG, då den insats som erbjuds ofta är logi på akutboenden med drogtolerans. För att bättre kunna möta målgruppens behov erbjuder socialförvaltningen seniorboende för hemlösa äldre på ett våningsplan i ett av förvaltningens stödboenden. Under placeringstiden erbjuds boendestöd i form av hembesök en gång i veckan samt tillgång till SHIS jourenhet finns då ordinarie personal inte är i tjänst. Stödet anpassas efter den enskildes förutsättningar och behov och det är möjligt att få utökat boendestöd, hemtjänst samt hemsjukvård vid behov. Förvaltningen tillhandahåller även drogfria akut- och utredningsplatser för personer över 65 år på stöd- och omvårdnadsboende varav ett är endast för kvinnor.

SHIS startade 2018 ett ettårigt projekt för utöka antalet lägenheter avsedda för att hjälpa äldre personer ur hemlöshet. Under denna tid kommer SHIS projektanställa en person som boendestöd för målgruppen. För fortsättning av projektet under 2019 beviljas SHIS extra anslag med 0,3 mnkr.

Under 2018 inrättade förvaltningen en äldrelots med uppdrag att söka upp personer över 65 år i gatumiljöer. Lotsen länkar personen till stadsdelsförvaltning för att hitta en lämplig boendelösning. Målet är att individen inte ska bo på härbärke tillsammans med personer i aktivt missbruk. Uppdraget som äldrelots förlängs 2019 ut. Under året kommer en person att arbeta nära äldrelotsen i syfte att utreda socialtjänsttillhörighet för personer. Insatsen möjliggör myndighetsutövning på fältet, d.v.s. att göra utredningar utanför förvaltningskontoret. Syftet är att nå personer som undviker kontakt med socialtjänsten till följd av tidigare dåliga erfarenheter. I arbetet ingår också att ta emot och utreda de personer som är över 65 år och som söker kontakt med Enheten för hemlösa liksom att samarbeta med vuxenuppsökarna och Pelarbacken Capios Vårdcentral för hemlösa.

Sociala Missionen har beviljats ett bidrag med 950 000 kronor för att under 2019, tillsammans med Ny gemenskap, Hela Människan Stockholms län och Immanuelskyrkan, driva ett projekt avseende samordnade insatser för äldre i utsatthet. Under projekttiden ska föreningarna etablera lokala nätverk och projektet planeras utgå från öppna mötesplatser inom åtta stadsdelsförvaltningar. På mötesplatserna erbjuds olika gruppverksamheter, temakvällar, evenemang, rådgivning och lotsning. En projektledare leder och samordnar projektet. Projektet kommer att följas upp under året.

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Företagare ska få ett gott bemötande och snabb och effektiv handläggning av tillståndsärenden. Samverkan inom staden för att företagare ska få ett gott bemötande och inte slussas runt till olika förvaltningar är viktigt. Restaurangbranschen är en riskbransch både när

det gäller ekonomisk- och våldsrelaterad brottslighet. Samverkan med polisen i olika frågor är av största vikt.

För att tillgodose behovet av anpassat boende samordnar nämnden en årlig boendeplan som utgör underlag för den stadsövergripande boendeplaneringen för grupp- och servicebostäder för kvinnor och män med funktionsnedsättning enligt LSS och SoL.

Nämndens resepolicy ger vägledning i ett hållbart resande. Resor och transporter sker på ett hållbart och klimatsmart sätt vilket exempelvis innebär att medarbetare så långt det är möjligt går, cyklar eller åker kollektivt i tjänsten. Nämndens verksamheter kör endast miljöklassade bilar.

Flickor och pojkar har lika möjligheter att ta del av idrottsutbud och föreningsaktiviteter oberoende av funktionsförmåga.

Nämndens verksamheter arbetar med utgångspunkt i Stockholms stads miljöprogram. Verksamheterna arbetar systematisk med och strävar efter att i vardagen minska sin energiförbrukning. I samband med ny- och ombyggnationer av förvaltningens lokaler sker samarbete med hyresvärdar om energieffektivisering.

Nämnden arbetar för ett hållbart kretslopp genom att minska förbrukningen av engångsvaror, öka distribution och läsning av dokument i digital form för att minska pappersförbrukningen och genom att i största möjliga mån återanvända det avfall som uppstår. Arbetet för att öka insamlingen av matavfall fortsätter under året med fokus på de verksamheter där lokalerna medger förvaring och hämtning av avfallet. I detta samarbetar nämnden med Stockholm vatten och avfall.

Upphandlingar ska användas som ett medel att kvalitetsutveckla verksamheterna samt driva utvecklingen i innovativ och ekonomisk, socialt och ekologiskt hållbar riktning. Vid utgångna avtal och när ny verksamhet ska startas prövar förvaltningen alltid möjligheterna till upphandling.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

Socialnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att, när det är möjligt, öka andelen upphandlad verksamhet.

Upphandlingar ska användas som ett medel att kvalitetsutveckla verksamheterna samt driva utvecklingen i innovativ och ekonomisk, socialt och ekologiskt hållbar riktning. Vid utgångna avtal och när ny verksamhet ska startas prövar förvaltningen alltid möjligheterna till upphandling. Förvaltningen fortsätter att arbeta för att det finns tillräcklig kompetens för att genomföra upphandlingar och följa upp upphandlad verksamhet.

Socialförvaltningen bidrar till att uppfylla målet genom att hålla en hög servicenivå till restaurangföretagen vid ansökningar om serveringstillstånd och ett kontinuerligt utvecklingsarbete för att öka servicenivån.

Förvaltningens Tillståndsenhet handlägger och administrerar ca 2200 serveringstillstånd i staden. Antalet nya stadigvarande serveringstillstånd ökar inte men allt fler restauranger byter ägare. Antalet tillfälliga tillstånd till allmänheten ökar, något som kopplas till en ökning av

festivaler och andra tillfälliga evenemang.

Förvaltningen har god kontakt med Branschrådet och STAD, viktiga fora för att samverka kring utvecklingen av trygg miljö i restaurang- och nattklubbslivet.

Samverkan inom staden är viktigt för att företagare ska få ett gott bemötande och inte slussas runt till olika förvaltningar. Förvaltningen samverkar med trafikkontoret och miljöförvaltningen gällande *Levande Stockholm* och utökar denna samverkan ytterligare under året.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel upphandlad verksamhet i konkurrens	18 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År
 Företagens nöjdhet med bemötande från staden	78	78	År
 Företagens nöjdhet med effektivitet från staden	70	70	År
 Företagens nöjdhet med information från staden	72	72	År
 Företagens nöjdhet med kompetens från staden	72	72	År
 Företagens nöjdhet med rättssäkerhet från staden	73	73	År
 Företagens nöjdhet med tillgänglighet från staden	70	70	År
 Näringslivets nöjdhet vid kontakter med staden som myndighet	72	72	År

Nämndmål:

2.1.1 Företagare och verksamhetsutövare är nöjda med service och handläggning av ärenden kring serveringstillstånd

Förväntat resultat

- Handläggningen är tydlig och serviceinriktad och berörda parter kan följa och förstå handlägningsprocessen
- Processen är effektiv och besluten rättssäkra
- Bedömningar är likartade och beslut är förutsägbara

Beskrivning

Serveringstillstånd och tillsyn

Förvaltningens Tillståndsenhet handlägger och administrerar ca 2200 serveringstillstånd i staden. Antalet nya stadigvarande serveringstillstånd ökar inte längre, däremot märks en ökning av ändrade ägarförhållanden. Handläggning av tillfälliga tillstånd till allmänheten ökar vilket kan kopplas till en ökning av festivaler och andra tillfälliga evenemang där det ansöks om serveringstillstånd.

Samverkan inom staden är viktigt för att företagare ska få ett gott bemötande och inte slussas runt till olika förvaltningar. Förvaltningen samverkar med trafikkontoret och miljöförvaltningen gällande *Levande Stockholm* och utökar denna samverkan ytterligare under året. Arbetet med *Levande Stockholm* har pågått sedan 2015 med syftet att levandegöra stadens offentliga rum, skapa trivsamma utemiljöer och ett attraktivt stadsliv.

Under året utvecklas samarbetet med Folkhälsomyndigheten gällande restaurangrapporterna. Liksom i alla andra kommuner i Sverige kommer nu tillståndshavarna i Stockholm att kunna

logga in direkt till Folkhälsomyndigheten och rapportera försäljnings- och inköpssiffror, något som förenklar rapporteringen.

Restaurangnäringen är en riskbransch både när det gäller ekonomisk- och våldsrelaterad brottslighet. Samverkan med polisen i olika frågor är av stor vikt och förvaltningen arbetar för fördjupad och utvecklad samverkan gällande organiserad brottslighet under 2019.

Förvaltningen gör under året, samtidigt som tillståndsenheter i de tre storstäderna, riktad tillsyn gällande ekonomi och uppföljning av finansiering.

Möten i det Branschrådet och i STAD, Stockholm förebygger alkohol- och drogproblem, är ett viktigt forum för samverkan kring utvecklingen av Stockholm som en trygg och rättssäker miljö i restaurang- och nattklubbslivet. Branschrådet är ett forum för diskussion av policyfrågor och där deltar bl.a. Hotell- och restaurangfacket, krögare, polismyndigheten och förvaltningen.

Det nya ärendehanteringssystemet gör det möjligt att ha inbyggda kontrollfunktioner och mätvariabler för att kunna följa ärendens gång, utredningstider och enkelt kunna söka fram statistik. Också tillsynsarbetet utvecklas och förvaltningen övergår till en helt digital hantering av inspektionerna.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

Socialnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att samordna en årlig boendeplan för den stadsövergripande boendeplaneringen för grupp- och servicebostäder för kvinnor och män med funktionsnedsättning enligt LSS och SoL.

Förvaltningen samordnar sitt arbete med stadens övriga berörda förvaltningar.

Nämndmål:

2.2.1 Stockholmares behov av bostäder i olika boendeformer är tillgodosedda

Förväntat resultat

- Antalet anpassade bostäder för målgruppen ökar
- Antalet ej verkställda beslut minskar
- Antalet placeringar utanför valfrihetssystemet minskar

Beskrivning

Boendeplanen

Förvaltningen samordnar, i samråd med stadsdelsförvaltningarna, planeringen av bostäder med särskild service och tar fram en årlig boendeplan som underlag till kommunstyrelsen. Boendeplanen är vägledande för nämnderna när det gäller stadens utbyggnad av bostäder med särskild service. Arbetet för ett ökat byggande av särskilda boenden med fokus på att skapa en variation i utbud och geografisk placering över hela staden fortsätter. Som komplement till gruppboenden ska förvaltningen undersöka möjliga lösningar till eget boende för personer med funktionsnedsättning.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

Förvaltningen arbetar för att minska transporter och resor med bil. När förvaltningens egna bilar används ska förnyelsebart bränsle användas i så stor utsträckning som möjligt.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon	86 %	86 %	Halvår

Nämndmål:

2.3.1. Nämndens verksamheters resor och transporter är miljöanpassade

Förväntat resultat

- Minskade utsläpp av växthusgaser genom hållbara transporter, leveranser och hållbart resande

Beskrivning

Förvaltningens resepolicy ger vägledning i ett hållbart resande. Resor och transporter sker på ett hållbart och klimatsmart sätt vilket exempelvis innebär att medarbetare så långt det är möjligt går, cyklar eller åker kollektivt i tjänsten. Förvaltningens kör endast miljöklassade bilar.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel ungdomar som deltar i föreningsliv		-	År

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Socialförvaltningen bidrar till målet utifrån de möjligheter förvaltningen har att inom sin verksamhet värna en hållbar livsmiljö. Detta görs genom att upprätthålla en hög medvetenhet om verksamhetens konsekvenser för miljön och att hushålla med resurserna.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel		50%	År

Nämndmål:

2.5.1 Nämndens verksamheter är klimatsmarta

Förväntat resultat

- Energiförbrukningen i verksamhetslokaler minskar
- Antalet kemikalier innehållande utfasningsämnen minskar
- Verksamheternas matavfallsinsamling ökar
- Andelen ekologisk mat ökar

Beskrivning

Förvaltningens verksamheter arbetar med utgångspunkt i *Stockholms stads miljöprogram* för 2016-2019 och de delmål som berör förvaltningens ansvarsområde.

Verksamheterna arbetar systematiskt med och strävar efter att i vardagen minska sin energiförbrukning. I samband med ny- och ombyggnationer av förvaltningens lokaler sker samarbete med hyresvärdar om energieffektivisering. Förvaltningen följer Stockholms stads kemikalieplan och strävar efter att inte ha några utfasningsämnen i verksamheternas kemikaliesortiment. Ekologiska varor ska vara förstahandsvalet när det gäller både livsmedel och övriga inköp. Verksamheterna ska sträva efter att andelen inköp av ekologiska livsmedel ska vara minst 50 %.

Effektiviseringar görs i förvaltningens lokaler genom installation av ledbelysning, tidur och temperatursänkningar helger och nattetid, något förvaltningen fortsätter att arbeta med under året. Det är också viktigt att stärka uppföljningen av att upphandlade leverantörer efterlever de av staden uppsatta kraven på miljövänliga material.

De flesta av förvaltningens verksamheter har idag återvinning av matavfall. Under året fortsätter arbetet med att all verksamhet som hanterar mat ska källsortera där så är möjligt. Arbetet sker i samverkan med Stockholm Vatten. I de fall hämtning av avfall inte kan ske på traditionellt vis kommer förvaltningen att ombesörja detta i egen regi i syfte att ytterligare öka återvinningen.

Mängden avfall ska minska, bland annat genom restriktiv användning av engångsartiklar. Arbetet med utsortering av förpackningar, glas, metall etc i verksamheterna fortsätter.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel av förvaltningens verksamheter som sorterar ut matavfall	100 %		Halvår
Andel verksamhetsadresser där det finns källsortering	100 %		Halvår
Andel verksamhetsadresser där man sorterar ut farligt avfall	100 %		Halvår

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska i samråd med socialnämnden höja kunskapen om hur värmeböljor ska hanteras	2019-01-01	2019-12-31

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att chefer och medarbetare har en aktiv dialog om mål och arbetssätt som leder till goda resultat för förvaltningens olika målgrupper. Befintliga resurser används optimalt och avtal följs upp systematiskt. Rätt insatser ges i rätt tid och rätt mängd. Nämnden kännetecknas av en kultur där ständiga förbättringar är en del av arbetet.

Vid inköp av varor och tjänster avropar verksamheten i första hand från avtal som upphandlats. För detta används stadens system för e-handel för inköp från anslutna leverantörer. Genom att använda det elektroniska inköpsstödet ökar förutsättningarna för att inköpen sker på rätt sätt och ökar avtalstroheten gentemot leverantörer.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/-1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål:

3.1.1. Nämndens verksamheter är kostnadseffektiva

Förväntat resultat

- Verksamheten ryms inom tilldelad budget
- Prognossäkerheten är god

Beskrivning

Socialförvaltningens förslag till budget för år 2019 är netto 1 293,4 mnkr. Investeringsbudgeten är 3,0 mnkr.

Förvaltningen ska bedriva verksamhet inom tilldelad budget och vid behov göra omfördelningar. Syftet med omfördelningar är att möta verksamhetens behov.

Utgångspunkterna vid planering av verksamhet och budget är att:

- Följa gällande lagstiftning.
- Erbjudna verksamheter av hög kvalitet inom givna budgetramar.
- Nämnden ska arbeta för att uppnå kommunfullmäktiges tre inriktningsmål.
- De administrativa processerna ska stödja och underlätta för kärnverksamheterna och bidra till en effektiv styrning.

Socialnämnden bidrar till målet genom att verksamheterna drivs inom givna ekonomiska ramar och uppfyller målen. Nämnden har god ekonomistyrning och bevakar den ekonomiska utvecklingen under året.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Socialnämnden bidrar till målet genom att verksamheterna drivs inom givna ekonomiska ramar och uppfyller målen. Nämnden har god ekonomistyrning och bevakar den ekonomiska utvecklingen under året.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	82	82	År
 Andel elektroniska inköp	75 %	tas fram av nämnden	Tertial
 Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	100 %	tas fram av nämnd	Tertial
 Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	100 %	87%	År
 Index Bra arbetsgivare	85	85	År
 Sjukfrånvaro	5,5 %	tas fram av nämnd	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	1,6 %	tas fram av nämnd	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden utreda införandet av ett pengsystem för familjerådgivning.	2019-01-01	2019-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden göra en översyn av organisation samt finansieringssystemet för LSS-kollo	2019-01-01	2019-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samverkan med socialnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av resursfördelningssystem inom funktionshindersområdet	2019-01-01	2019-12-31

Nämndmål:

3.2.1 Administrationen stödjer verksamheterna att uppnå fastställda mål

Förväntat resultat

- Chefer och medarbetare är nöjda med det administrativa stödet

Beskrivning

De administrativa verksamheterna ger stöd till förvaltningens enheter för att de ska kunna bedriva en effektiv, ekonomiskt och miljömässigt hållbar verksamhet med god arbetsmiljö.

Satsningen på digitalisering fortsätter och tar avstamp i strategi för *Stockholm som smart och uppkopplad stad*. Merparten av förvaltningens verksamheter behöver öka kompetensen när det gäller digitaliseringens möjligheter för att nyttja den teknik och de verktyg som staden erbjuder.

Under året kommer också flera stora projekt att drivas inom IT-området:

GSIT 2.0 (Gemensam IT i staden) kommer att införas under året. Förutom ny leverantör, nya datorer och skrivare, flytt av förvaltningens IT-stöd till ny leverantör mm innebär GSIT 2.0 en omställning till de förändringar som det nya avtalet medför.

eDok: Staden inför under en femårsperiod ett gemensamt diarie- och ärendehanteringssystem på alla förvaltningar och bolag i staden, eDok. Förvaltningens införande beräknas ske under 2019 men i år måste en stor del av förberedelserna ske.

Nämndmål:

3.2.2 Nämnden beaktar social och ekologisk hållbarhet, tillgänglighet och kvalitet i sina upphandlingar

Förväntat resultat

- Nämnden ställer sociala och miljömässiga krav i sina upphandlingar
- Den offentligt finansierade verksamheten bedrivs med hög kvalitet och på ett långsiktigt hållbart sätt
- Förvaltningens inköp i stadens system för e-handel ökar

Beskrivning

Förvaltningen upphandlar på uppdrag av kommunfullmäktige verksamhet enligt lagen om valfrihetssystem, LOV, och genomför stadsövergripande upphandlingar enligt lagen om offentlig upphandling, LOU, på uppdrag av stadsdelsnämnderna. Nämnden ska godkänna leverantörer, förvalta avtal och följa upp verksamheter. Ideella föreningar är betydelsefulla samarbetspartners som alternativ eller komplement till förvaltningens insatser. Drygt etthundra ideella organisationer som erbjuder kompletterande verksamhet i linje med nämndmålen får verksamhetsbidrag eller projektbidrag.

Socialförvaltningen genomför upphandlingar av varor och tjänster på uppdrag av egna verksamheter, stadsdelsnämnderna, facknämnderna samt kommunfullmäktige. Upphandlingarna kännetecknas av hög kvalitet och god ekonomisk hushållning. De leder till god tillgänglighet för upphandlingarnas målgrupper och nämndens resurser används effektivt. I upphandlingarna ställs krav på att leverantören tar socialt ansvar och miljöhänsyn i enlighet med stadens hållbarhetsmål. För att uppnå det arbetar förvaltningen utifrån stadens upphandlingsprogram med tillämpningshänvisningar. Uppföljning och utvärdering av resultaten sker löpande.

Vid inköp av varor och tjänster avropar verksamheten i första hand från avtal som upphandlats. För detta används stadens system för e-handel för inköp från anslutna leverantörer. Genom att använda det elektroniska inköpsstödet ökar förutsättningarna för att inköpen sker på rätt sätt och ökar avtalstroheten gentemot leverantörer. De som hanterar tjänstebeställningar i e-handelssystemet och de som har rollen som superanvändare utbildar sig i samverkan med serviceförvaltningens e-handelsfunktion.

Nämndmål:

3.2.3 Nämnden är en attraktiv arbetsgivare med kompetenta och nöjda medarbetare

Förväntat resultat

- Chefer och medarbetare trivs med sina arbetsuppgifter, sin arbetsplats och socialförvaltningen som arbetsgivare
- Sjukfrånvaron sjunker
- Personlrörligheten minskar
- Resultaten i stadens medarbetarundersökning blir bättre

Beskrivning

Långt och hållbart arbetsliv

En bra arbetsmiljö skapas gemensamt av chef, medarbetare och skyddsombud, där allas kompetenser och erfarenheter behövs för att uppnå målet om en bra arbetsmiljö. Chefer har ett särskilt ansvar för att arbetsmiljön präglas av öppenhet, delaktighet och respekt för alla människors lika värde. En viktig utgångspunkt för en bra arbetsmiljö och för att förebygga ohälsa är att skapa balans i arbetet mellan krav och resurser samt att uppmärksamma vikten av regelbunden återhämtning. Inom ramen för arbetsplatsträffarna avsetts tid för att samtala om vad som bidrar till hälsofrämjande arbetsplatser. Alla medarbetare uppmuntras att ta del av stadens utbud av friskvårdsaktiviteter.

I enlighet med det systematiska arbetsmiljöarbetet genomför chef tillsammans med medarbetare och skyddsombud årligen regelbundna undersökningar av arbetsmiljön, riskbedömer, vidtar åtgärder och följer upp arbetsmiljöarbetet. Utöver stadens medarbetarundersökning för 2019 och fysiska skyddsronder, utgör också de månatliga arbetsplatsträffarna och de årliga medarbetarsamtalen viktiga delar för undersökning av arbetsmiljön. Det absolut viktigaste för att följa upp den psykosociala arbetsmiljön är dock att det finns en öppen vardaglig dialog mellan chef och medarbetare där åtgärder snabbt kan vidtas vid behov.

De behov av förbättringsområden som kommer fram i undersökningarna av arbetsmiljön tas upp i handlingsplaner som upprättas årligen. Handlingsplanerna följs upp av chef och medarbetare i alla verksamheter, respektive samverkansgrupp har ett övergripande uppföljningsansvar.

Förvaltningen ser årligen över behovet av utbildning i det systematiska arbetsmiljöarbetet för chefer och skyddsombud, vanligtvis anordnar förvaltningen utbildning en gång per år.

Förvaltningen arbetar systematiskt med att förebygga och minska ohälsa samt sjukskrivningar. Till exempel uppmärksammar chefer tidiga signaler på ohälsa och har samtal med de medarbetare som har hög korttidssjukfrånvaro eller är långtidssjuka för att göra en planering för återgång i arbete. Personalenheten anordnar årligen utbildning för nya chefer i stadens rehabiliteringsprocess i syfte att ge stöd och säkerställa användningen av de verktyg som finns i staden. Alla chefer följer upp sjukfrånvaron månatligen utifrån den sjukfrånvarostatistik som personalenheten tar fram.

Förvaltningen fortsätter att arbeta enligt handlingsplanen för socialsekreterare och biståndsbedömare som syftar till en förbättrad arbetsmiljö och arbetssituation och därmed minska personalrörlighet samt underlätta behövlig rekrytering. Tidigare uppnådda resultat och gemensamma erfarenheter kommer utgöra grund för det fortsatta arbetet. En aktivitetsplan kommer att tas fram utifrån de utvecklingsområden som berörda verksamheter ser störst behov av. Vid uppföljningen av handlingsplanen ska frågan om hot och våld följas upp.

Samverkan

Förvaltningens överenskommelse om förnyelse, arbetsmiljö och samverkan är viktig för att uppnå målet om en bra arbetsmiljö samt att vara en attraktiv arbetsgivare. En förutsättning för att vara en attraktiv arbetsgivare är att ledarskapet är tydligt och präglas av tillit och öppenhet samt att medarbetarna ges utrymme till ett aktivt medarbetarskap.

Intentionerna med förvaltningens överenskommelse ska avspeglade sig både i det vardagliga arbetet mellan chefer, medarbetare och skyddsombud, vid arbetsplatsträffar samt i förvaltningens olika samverkansgrupper.

Personalpolicy

Stadens personalpolicy utgör en viktig grund för chefer och medarbetare. Den beskriver stadens förhållningssätt inom olika områden och vilka förväntningar och krav staden som arbetsgivare har på medarbetare och chefer. Personalpolicyn kommer fortsatt under året utgöra teman vid förvaltningens olika arbetsplatsträffar.

Policy om hot, våld och säkerhet

Våld och/eller hot om våld ska aldrig accepteras av chefer och medarbetare. Förvaltningens chefer och medarbetare ger och får information regelbundet kring hot och våld vid arbetsplatsträffar med förvaltningens policy som grund. Policyn är känd på arbetsplatserna och innefattar bland annat förebyggande arbete, riskbedömningar, rutiner för larm och uttryckning med mera.

Riktlinje för att motverka kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier

Det är fortsatt viktigt att säkerställa att förvaltningens riktlinje för att motverka kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier är väl kända för chefer och medarbetare. Alla chefer ska ha kunskaper om hur man förebygger och hanterar kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier och hur rutinerna för en eventuell anmälan ser ut.

Individuella utvecklingsplaner

De individuella utvecklingsplaner som tas fram i samband med de årliga medarbetarsamtalen är viktiga för att säkerställa att chefer och medarbetare har rätt kompetens för att nå uppsatta mål och kan bidra till att verksamheten utvecklas.

Kompetensförsörjningsprocess

Stadens kompetensförsörjningsprocess utgör grunden för förvaltningens systematiska arbete med kompetensförsörjning. Alla verksamheter kommer under året involveras i kompetensförsörjningsprocessens olika faser, som stöd finns verktyg och mallar. Förvaltningens kompetensförsörjningsplan för 2019 kan ses i bilaga.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla verksamheter ska arbeta systematiskt med att förebygga och minska ohälsa samt sjukskrivningar	2019-01-01	2019-12-31
Alla verksamheter ska undersöka om det finns risker för diskriminering och hinder för lika rättigheter och möjligheter	2019-01-01	2019-12-31
Förvaltningen ska arbeta förebyggande och stödjande när medarbetare utsätts för våld och hot vid myndighetsutövning	2019-01-01	2019-12-31
Förvaltningens reviderade överenskommelse om förnyelse, arbetsmiljö och samverkan ska implementeras i alla verksamheter	2019-01-01	2019-12-31
Kompetensförsörjningsplaner ska tas fram som omfattar alla verksamheter	2019-01-01	2019-12-31

Nämndmål:

3.2.4 Stockholmare får en likvärdig och rättssäker socialtjänst med hög kvalitet oavsett var i staden de bor

Förväntat resultat

- Brukare som är i kontakt med socialtjänsten uppger att de är nöjda med tillgänglighet
- Stadsdelsförvaltningarnas medarbetare och chefer uppger att de har stöd från förvaltningen i sitt arbete i syfte att brukarna erbjuds en likvärdig, rättssäker och kunskapsbaserad verksamhet av god kvalitet
- Nya socialsekreterare är nöjda med stadens introduktionsutbildning

Beskrivning

Att stärka likställigheten

Stockholms stadsdelsförvaltningar har i många avseenden olika förutsättningar. Förvaltningens uppdrag är att verka för en likställd socialtjänst i staden. För att lyckas med det kan det i vissa fall vara nödvändigt att rikta olika typer av insatser åt olika håll i staden. Förvaltningen bjuder i början året in avdelningschefer i stadsdelsförvaltningarna för att prata om förutsättningar, utmaningar och styrkor. Dessa samtal ligger till grund i det fortsatta arbetet för en likställd socialtjänst. För att stärka likställigheten inom staden arbetar förvaltningen bl.a. genom riktlinjer, samordning av nätverk, stadsövergripande utvecklingsprojekt, verksamhetsstöd och utbildningsinsatser riktade till stadsdelsförvaltningarna

En enkätundersökning genomförs under året för att få svar på hur stadsdelsförvaltningarna uppfattar, och får stöd i sitt arbete genom, förvaltningens nätverk, riktlinjer och utbildningar m.m.

I den årliga socialtjänstrapporten ger förvaltningen en samlad beskrivning av socialtjänsten i Stockholms stad och utveckling över tid. Rapporten innehåller uppföljning av stadens samlade socialtjänstverksamhet samt analys av resultaten. Rapporten är användbar i arbetet för likvärdighet inom stadens socialtjänst och är tänkt som ett stöd i verksamhetsutveckling för medarbetare inom stadens socialtjänst, på stadsledningskontoret och för stadens politiker.

Förvaltningen svarar även för stadens forsknings- och utvecklingsverksamhet inom socialtjänstens område. Socialtjänst- och funktionshinderinspektörernas granskningar är ett viktigt instrument för att upprätthålla och utveckla kvaliteten, liksom de forsknings- och utvecklingsprojekt socialnämnden finansierar.

Nätverk och dialog

Nätverk är ett framgångsrikt arbetssätt där socialförvaltningen samordnar regelbundna träffar med chefer och medarbetare inom samtliga verksamhetsområden inom socialtjänsten. Utförare som omfattas av valfrihetssystemet inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning bjuds in till information och dialog varje halvår. Förvaltningen deltar även i ett flera olika storstadsnätverk, bl.a. med Göteborg och Malmö.

Riktlinjer

Ett viktigt redskap för att uppnå en likvärdig och rättssäker socialtjänst med god kvalitet är det löpande arbetet med att tillhandahålla aktuella riktlinjer inom varje verksamhetsområde. Arbetet görs i samverkan med stadsdelsförvaltningarna och juridiska avdelningen. Riktlinjer som revideras under 2019 är:

- Riktlinjer avseende socialpsykiatri
- Riktlinjer för missbruk- och beroende
- Handläggning av insatser enligt LSS och bistånd enligt SoL till barn, ungdomar och ungdomar med funktionsnedsättning
- Riktlinjer avseende kontaktverksamhet enligt SoL, LSS och LVU
- Riktlinjer för handläggning av våld i nära relation
- Riktlinjer för KBH (kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning)
- Handläggning och dokumentation inom barn och unga
- Ensamkommande barn
- Familjehemsvård för barn och unga
- Föräldrars ersättning till staden för placerade barn
- Adoption
- Faderskap och föräldraskap
- Vårdnad, boende och umgänge och namn
- Riktlinjer för tillsyn av folköl, tobak, e-cigaretter och receptfria läkemedel

Förvaltningen har även ansvar för att ta fram program och tillämpningsanvisningar.

Utbildningar

Socialförvaltningen erbjuder introduktionsutbildning till nya medarbetare i staden inom barn och unga, vuxen och funktionshinderområdet. Vidare anordnas flera specialutbildningar inom följande områden, nedan följer ett urval:

- våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck
- basutbildning i neuropsykiatri
- nätverksutbildning med fokus på samordnad individuell plan, SIP
- avgiftsutbildningar och rättspraxis inom funktionshinderområdet
- den senaste forskningen inom missbruk- och beroende
- samtal med barn
- ensamkommande barn
- föräldraskapsstöd
- unga lagöverträdare
- våldsbejakande extremism

Förvaltningen erbjuder också utbildningar i MI (Motivational Interview), som är en

rekommenderad samtalsmetod som används i rådgivning och behandling för att underlätta förändringsprocesser. Efterfrågan på MI-utbildningar från staden har ökat och omfattar alla verksamhetsområden, både beställare och utförare. Förvaltningen ser utbudet inför 2019 utifrån stadsdelsförvaltningarnas behov och önskemål.

Forskning och utveckling

En viktig del av forsknings- och utvecklingsarbetet är att bidra till utvecklingen av en kunskapsbaserad socialtjänst genom att sprida resultat och kunskaper från pågående och avslutade forsknings- och utvecklingsprojekt samt studiebesök inom socialtjänsten. Socialförvaltningen beviljar lokala och centrala utvecklingsmedel och medel för studiebesök, enligt plan. Förvaltningen föreslår att medel för 2019 ska beviljas till 12 LUM-projekt och 16 studiebesök. Socialnämnden fattar beslut i december 2018.

Granskningar

Socialtjänst- och funktionshinderinspektörernas granskningar ger underlag för utveckling av verksamheterna och ökad kvalitet. Granskningarnas övergripande syfte är att stärka likställigheten och rättssäkerheten i staden och granskningsresultaten presenteras i form av återkopplingar, rapporter och spridningskonferenser. Under 2019 granskar funktionshinderinspektörerna stödet för enskilda 18-30 år med psykisk ohälsa och situationen för enskilda i stödboende eller bostad med särskild service inom socialpsykiatri. Socialtjänstinspektörerna granskar handläggningen av våld i nära relation.

Lex Sarah

Socialförvaltningen samordnar tillsammans med äldreförvaltningen stadens nätverk för lex Sarah-utredare. Förvaltningarna har också i uppdrag att till kommunfullmäktige sammanställa och rapportera inkomna lex Sarah rapporter och anmälningar till Inspektionen för vård och omsorg, IVO.

Det sociala arbetets organisering

Socialförvaltningen fortsätter uppdraget som rör det sociala arbetets organisering. Målet är att utveckla ett mer familjeorienterat, teambaserat arbetssätt där resurserna är samlade kring individen. Förvaltningen följer arbetet med översynen av socialtjänstlagen för att få en bild av hur övriga kommuner i landet ser på förändrat arbetssätt.

Under 2019 kommer förvaltningen att undersöka möjligheten att ingå i ett pilotprojekt för att få en tydligare bild av verksamhet förebyggande arbete. Arbetet sker i dialog med stadens avdelningschefer.

Forum Carpe

Forum Carpe erbjuder kompetensutveckling, håller i nätverk med medarbetare och sprider goda exempel från verksamheter inom området stöd till personer med funktionsnedsättning och i huvudsak utförare i länet. Uppdraget innebär också att synliggöra och omvärldsbevaka funktionshinderområdet genom samverkan med aktörer på nationell- och regional nivå. Under året kommer verksamheten att anpassas utifrån resultatet av den översynen som gjordes 2018.

Förmedling och ersättningsnivåer

För stadens räkning förmedlar socialförvaltningen lägenheter i upphandlade grupp- och servicebostäder för personer tillhörande LSS samt grupp- och stödboende enligt

socialtjänstlagen för personer med psykisk ohälsa, i nära samarbete med stadsdelsförvaltningarna. Förvaltningen ansvarar även för myndighetsutövning enligt LSS och SoL för ett femtiotal personer med intellektuell funktionsnedsättning. Dessa har placering i olika boenden ute i landet, som gjorts av landstinget före år 1994 enligt tidigare Omsorgslagen. Insatserna beslutas och följs upp minst en gång om året enligt stadens riktlinjer.

Förvaltningen bedömer ersättningsnivåer på uppdrag av stadsdelsnämnderna för LSS-insatserna daglig verksamhet, korttidsvistelse, korttidstillsyn, boende med särskild service för barn, ungdomar och vuxna samt, från 2019, även LSS-kollo.

Boutredningar

Förvaltningens boutredningsenhet handlägger ärenden kring dödsboanmälan och ekonomiskt bistånd till begravningskostnader, ansvarar för provisorisk dödsboförvaltning samt ordnar med gravsättning i vissa fall. Enheten hanterar också internationella dödsbon, om det i Sverige finns egendom efter någon som vid sin död inte hade sin hemvist i landet.

Rådgivning på nätet

Stockholmarna kan via socialrådgivning på nätet få svar på frågor om socialtjänst, alternativt hänvisas till den instans där de kan få svar på sina frågor. Genom socialrådgivning på nätet erbjuds fler kontaktytor för medborgarna och det finns möjlighet att nå personer som idag drar sig för att kontakta socialtjänsten. Under året intensifierar förvaltningen arbetet med att sprida information om tjänsten i syfte att fler medborgare ska känna till att socialrådgivningen finns.

Plattform Socialtjänst

Under våren lanserar förvaltningen i samverkan med äldreförvaltningen en ny samarbetsyta, Plattform Socialtjänst, för alla socialtjänstfrågor. Här kan medarbetare inom staden enkelt hitta information om respektive område, t.ex. barn och unga, ekonomiskt stöd, hemlöshet, nyanlända. Där finns samlat dokument, informationsmaterial och länkar till stadens verksamheter.

EU-frågor

Socialförvaltningen bevakar utvecklingen av socialpolitiken inom EU och utbyter erfarenheter med andra europeiska städer inom ramen för Eurocities arbetsgrupper. Syftet är att förvaltningen på så sätt aktivt bidrar till kvalitets- och verksamhetsutveckling inom socialtjänstens område och påverkar stadens gemensamma EU-policyarbete, särskilt inom EUs sociala politik och sammanhållningspolitik.

Arbetet med handlingsplanen

Staden fortsätter arbetet i enlighet med handlingsplanen för socialsekreterare och biståndshandläggare. Arbetet leds av en central styrgrupp och förvaltningarna har lokala styrgrupper. Under 2019 är målet att vidmakthålla goda resultat och fördjupa arbetet med fokus på bland annat brukardelaktighet, introduktionsutbildningar, nära och tillgänglig ledning, administrativt stöd, verksamhetsförlagd utbildning, medarbetardelaktighet och samverkan.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel deltagare som är nöjda med introduktionsutbildningen	92 %		År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel deltagare som är nöjda med nätverken som den stadsövergripande avdelningen håller i	82 %		År
Andel deltagare som är nöjda med stadsövergripande avdelningens utbildningar/konferenser	82 %		År
Andel dödsboanmälningar som handlagts inom två veckor	92 %		År
Andel ärenden om ekonomiskt bistånd för begravningskostnader som handlagts inom två veckor	92 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialnämnden ska samordna de akademiska noderna för att dessa, i samverkan med universitet och högskolorna, ska främja utvecklingen av socialtjänsten	2019-01-01	2019-12-31
Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna inom ramen för arbetet med modernisering av de sociala systemen undersöka hur digitala arbetssätt kan förenkla och förbättra handläggningen av ekonomiskt bistånd	2019-01-01	2019-12-31

Uppföljning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Nämndens verksamhet finansieras i huvudsak av det anslag som kommunfullmäktige beslutat i stadens budget för 2019. Därutöver har nämnden intäkter från försäljning av verksamhet till stadsdelsförvaltningar och andra kommuner samt stadsövergripande medel för viss verksamhet.

Nämndens ekonomiska förutsättningar 2019 präglas liksom senaste åren av mottagandet av nyanlända samt anpassning av verksamheter inom barn- och ungdom samt hemlöshet och missbruk på grund av minskande efterfrågan. Flera verksamheter har avvecklats under 2018 på grund av bristande efterfrågan vilket bedöms innebära bättre ekonomiskt utgångsläge inför 2019.

Nämndens arbete med omställning fortsätter, om än i mindre skala än 2018, med inriktningen att brukare och personal ska drabbas i så liten utsträckning som möjligt och att lokaler kan ställas om och användas för nämndens övriga verksamheter eller avvecklas.

Sammantaget ökar nämndens budgetram 2019 med 114,5 mnkr. Nämnden har uppdrag att tillskapa olika former av tillfälliga boendelösningar samt ansvara för mottagandet och hantering av försörjningsstöd för nyanlända. Nämnden har för 2019 fått 81 mnkr i ökad ram för mottagandet och tillfälliga boenden för nyanlända. Kostnadsutvecklingen för dessa insatser är komplicerad att förutspå eftersom faktorer som till exempel typ av boendelösning, hyresnivåer, förhållandet mellan anvisade familjer respektive ensamhushåll kan variera etc. En osäkerhetsfaktor är också när planerade modulhus kan bli klara för inflyttning vilket i sin tur påverkar kostnaderna för vandrarhemsplatser. Nämnden bedömer att kostnaderna för nyanlända kommer att rymmas inom tilldelad budgetram.

Nämndens ram har utökats med 28 mnkr för olika satsningar, bland annat medel för insatser för ökat samarbete mellan skola och socialtjänst, ökade stödinsatser för våldsutsatta kvinnor och barn samt insatser för Bostad först, uppsökande verksamhet och hemlöshet.

Ökat samarbete mellan skola och socialtjänst

Förvaltningen fortsätter att utveckla Skolfam och tillsätter en heltid metodutvecklare samt en psykolog, halvtid, med medicinskt ledningsansvar för de insatser som faller under Hälso- och sjukvårdslagen.

Ökade stödinsatser för våldsutsatta kvinnor och barn

Verksamheten vid Kriscentrum för kvinnor och barn förstärks och får ökat anslag.

Insatser för Bostad först

Verksamheten flyttar till mer ändamålsenliga lokaler, utökar antalet Bostad först-lägenheter samt anställer fler Case Managers, utifrån tillgång till lägenheter.

Uppsökande verksamhet

Funktionen som äldrelots, som arbetar med vuxenuppsökarna, kan förlängas ytterligare ett år. Förvaltningen tillsätter ytterligare en anställning som, tillsammans med äldrelotsen, ska arbeta med fokus på personer över 65 år. Uppdraget är att utreda stadsdels- eller kommundillhörighet för personer och det finns möjlighet att göra utredningar ”på fältet” för att lättare nå personer som av olika skäl undviker kontakt med socialtjänsten. I uppdraget ingår också att ta emot och utreda personer som är över 65 år och som söker kontakt med förvaltningens enhet för hemlösa, arbeta nära vuxenuppsökarna och Pelarbacken vårdcentral för hemlösa.

Hemlöshet

För att förbättra arbetet med målgruppen långvarigt hemlösa med stora stödbehov anställs en Case Manager (CM) på Enheten för hemlösa. Uppdraget innefattar att stödja den enskilde att hantera sin ekonomi, länka till och etablera vårdkontakter, lotsa personen i lokalområdet, följa med och se var lägenheten ligger, delta vid uppstartsmöte, samordnade funktion mellan olika professioner m.m.

En del personer som inte kommer vidare i processen ur hemlöshet har inte andra identifierade stödbehov än ekonomiskt bistånd. Det har visat sig att de som inte löst sin boendesituation inom sex månader tenderar att bli kvar i tillfälliga boendelösningar som härbärge eller andra tillfälliga lösningar. Förvaltningen inrättar en heltids anställning som Bolots för att stödja med information och utbildning till målgruppen i hur de ska söka eget boende. Den enskilde utreds för att se över hur den individuella vägen till eget boende ser ut.

Nämndens tilldelade ram innebär samtidigt att nämnden har effektiviseringskrav, pris- och löneökningar samt minskade intäkter att hantera. Prisjusteringar föreslås nämnden enligt prisbilagan och en övervägning av alla anslag har gjorts för att i första hand göra anpassningar där det får ingen eller minimal effekt på verksamheten. De anpassningar som gjorts är bland annat:

- Budgeten har reducerats för enheter vars tidigare års överskott bedömts vara stabila
- Prisjusteringar har gjorts enligt prisbilagan
- Indragning av sex tjänster inom socialtjänstavdelningen, varav fem för närvarande är vakanta; på Mikamottagningen vakanshålls en anställning då ärendemängden inte har ökat, inom enheten Socialjouren dras två anställningar in till följd av oförändrad/minskad arbetsmängd, varav en administrativ tjänst samt en tjänst på Medborgarkontoret för hemlösa, på Framtid Stockholm dras två anställningar in till

följd av minskad arbetsmängd, varav en tjänst på MiniMaria och en tjänst på Prostitutionsgruppen och på Enheten för hemlösa dras två anställningar på grund av minskad arbetsmängd, varav en tjänst på vård- och omsorgssektionen samt en tjänst på vuxensektionen.

- Indragning av fem tjänster inom administrativa avdelningen, varav två för närvarande är vakanta, samt två pensionsavgångar. Det är en anpassning av administrationen utifrån att nämndens verksamheter minskat under 2018.
- Indragning av 24 tjänster inom avdelningen för mottagande av nyanlända på grund av minskat mottagande, varav tio för närvarande är vakanta

Budget per kostnadslag

Intäkts- och kostnadslag, mkr	Budget 2018	Budget 2019	Differens
Intäkter	-547,7	-460,6	-87,1
Bidrag, ersättningar	-45,1	-31,8	-13,3
Försäljning	-396,1	-320,3	-75,8
Hysesintäkter	-48,0	-52,7	4,6
Taxor och avgifter	-51,0	-49,2	-1,8
Övriga intäkter	-7,5	-6,7	-0,9
Kostnader	1 726,6	1 754,0	27,4
Ekonomiskt bistånd	123,6	109,1	-14,5
Entreprenad, köp av verks, konsulter	302,7	305,1	2,3
Lokalkostnader	182,6	185,0	2,4
Personalkostnader	687,6	630,7	-56,8
Övriga kostnader	430,1	524,2	94,1
Summa	1 178,9	1 293,4	114,5

Nämndens budget har ökat med 114,5 mnkr jämfört med 2018.

I förhållande till föregående år har intäkterna minskat med 87,1 mnkr. Intäkterna för bidrag och försäljning har totalt sett minskat beroende på omstrukturering och minskat antal boenden för ensamkommande barn.

Kostnaderna har totalt ökat med 27,4 mnkr jämfört med 2018. Övriga kostnader har ökat beroende på mottagandet av nyanlända och består främst av kostnader för tillfälliga boendelösningar för nyanlända. Personalkostnaderna har minskat beroende på avveckling och omstrukturering av boenden för ensamkommande barn samt boenden inom verksamhetsområdet hemlöshet och missbruk.

Budget per verksamhetsområde

Verksamhetsområde, mnr	Budget 2018	Budget 2019	Differens
Barn och ungdom	82,2	85,6	3,4
Verksamh för personer med funktionsnedsättning	143,2	144,8	1,6
Hemlöshet och missbruk	268,1	271,8	3,7
Jour- och rådgivande verksamhet	212,2	187,8	-24,4
Insatser mot våld i nära relationer	26,0	27,4	1,4
Strategi och utveckling	94,2	91,1	-3,1
Övrig verksamhet	108,9	203,2	94,4
Ledning och administration	49,7	55,2	5,5
Stöd till utomstående organisationer	185,4	217,4	32,0
Omstrukturerings	9,0	9,0	0,0
Totalt	1 178,9	1 293,4	114,5

Barn och ungdom +3,4 mnr

Budgeten för området ökar med 3,4 mnr vilket främst beror på utökad ram för att fortsätta stärka och bygga ut arbetet med SkolFam inom resursteamerna barn och ungdom.

Enheten för ensamkommande barn har anpassat sin budget och verksamhet inför 2019 utifrån minskat antal ensamkommande barn samt utifrån minskad efterfrågan på plaster från stadsdelsnämnderna. Nämnden har i slutet av 2018 beslutat att avveckla Giovannis akut- och boende för ungdomar, vilket innebär avvecklingskostnader och därmed ett beräknat underskott för verksamheten 2019.

Verksamhet för personer med funktionsnedsättning +1,6 mnr

Den ökade budgeten 2019 beror i huvudsak på ökade medel för ökat behov av sjuksköterskor inom LSS-hälsan.

Hemlöshet och missbruk +3,7 mnr

Verksamhetsområdets budget ökar främst till följd av särskilda satsningar på arbete mot hemlöshet samt vuxenuppsökande verksamhet.

Nämnden föreslås justera priser inom boende- och behandlingsenheten enligt *prisbilagan*.

Jour- och rådgivande verksamheter -24,4 mnr

Verksamhetsområdets budget 2019 minskar jämfört med budget 2018 främst med anledning av minskad ramtilldelning för mottagning av nyanlända med 26,1 mnr, vilket innebär behov av anpassning av verksamheten inom Intro Stockholm till beräknad ärendemängd.

Familjerådgivningens kostnader har ökat markant de senaste åren beroende på ökat antal samtal. Under 2018 beräknas en volymökning med cirka 7 procent jämfört med 2017. Verksamheten har därför fått en utökad budgetram med 2,5 mnr.

Insatser mot våld i nära relationer +1,4 mnkr

Verksamhetsområdets budget 2019 ökar jämfört med föregående år, vilket främst avser medel för våldsutsatta kvinnor och barn. I budgeten ingår ett förslag till prisjustering för verksamheten Kriscentrum för kvinnor och barn, se *prisbilagan*.

Strategi och utveckling -3,1 mnkr

Nämndens budgetram för 2019 har minskat gällande *Pilot unga lagöverträdare* där piloten från och med 2019 övergår i förvaltning. Budgeten minskar också för FOU-utredningar och statistik.

Övrig verksamhet +94,4 mnkr

Budgeten 2019 ökar i huvudsak beroende på ökad budget för tillfälliga boendelösningar för nyanlända. Det gäller utökad ram för tillfälliga boenden och kostnader för vandrarhemsplatser samt kostnader för planerade modulhus.

Ledning och administration +5,5 mnkr

Ökningen av budgeten 2019 beror dels på ökade IT-kostnader för gemensamma system enligt stadsledningskontorets IT-prislista samt beräknad ökning av IT-kostnader till följd av övergång till GSIT2. Administrationens overheadintäkter minskar till följd av avveckling av intäktsfinansierade verksamheter under 2018.

Stöd till utomstående organisationer +32,0 mnkr

I verksamhetsområdets budget ingår bland annat ersättning till SHIS (Stiftelsen hotellhem i Stockholm). SHIS får utökad budgetram 2019 för nyanlända med 22 mnkr och för kärnverksamheten med 7 mnkr. Verksamhetsområdets budget 2019 ökar också med 6 mnkr för tilldelad ram för IOP ensamkommande barn och unga.

Omstrukturering ±0 mnkr

Nämndens avsatta medel för omstrukturering och oförutsedda händelser uppgår till 9 mnkr, vilket är samma budgetram som för 2018.

Investeringar

Nämndens investeringsutrymme uppgår till 3,0 mnkr och används i huvudsak för möbler och andra inventarier i samband med nystart och omstrukturering av verksamheter.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Nämnden har inga anläggningstillgångar som är föremål för försäljning.

Resultatenheter

Nämnden har en resultatenhet, Tillståndsenheten, som förslås fortsätta som resultatenhet även 2019.

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Nämnden har inga projekt som faller inom ramen för denna rubrik.

Budgetjusteringar

Nämnden ansöker inte om några budgetjusteringar.

Omslutningsförändringar

Nämndens externa intäkter beräknas öka jämfört med budget främst avseende försäljning av verksamhet till andra nämnder och kommuner och nämnden begär därför omslutningsförändring med 58,8 mnkr.

Medel för lokaländamål

Nämnden avser inte att begära medel för lokaländamål.

Övriga ekonomiska redovisningar

Systematiskt kvalitetsarbete

Styrning och ledning

Stadens system för integrerad styrning och ledning stödjer verksamheterna att ha tydligt fokus på resultat för brukarna. Verksamhetsutveckling sker löpande och i enlighet med stadens program för kvalitetsutveckling har förvaltningen tagit fram arbetssätt för att främja detta. Resultat, evidens och samarbete genomsyrar allt arbete, anvisningar och uppföljningar. Verksamheterna arbetar med stöd i forskning eller i beprövad erfarenhet och medarbetare uppmuntras att ta del av ny forskning och arbetsmetoder. Att använda kunskapsbaserade metoder och att samarbeta både internt och externt har en stor betydelse för ett lyckat resultat.

Kvalitetsutveckling

I syfte att integrera och förankra kvalitetsarbete och styrning genom hela organisationen arbetar förvaltningen strukturerat för att öka medvetenheten, kunskapen och delaktigheten hos alla medarbetare. Avdelningschefer har uppföljning med enhetschefer, som informerar och diskuterar aktuell budget och prognos med medarbetarna utifrån styrkort. Ekonomiconrollers deltar på resultatuppföljning och i resultatdialoger. Förvaltningen arbetar på olika för att stötta enheterna i arbetet med den egna verksamhetsplanen. Till exempel får enheterna återkoppling på sina verksamhetsplaner och enhetscheferna ges möjlighet att dela med sig och lära av varandra. I samband med uppföljningsrapporter och verksamhetsplan ges stöd och utbildning i uppföljning, analys och i ILS-verktyget till enhetschefer och andra funktioner.

Olika system, verktyg och metoder går i varandra och uppfyller olika funktioner i kvalitetsarbetet. De viktigaste är:

- ILS-webb (stadens webbaserade verktyg för Integrerad Ledning och Styrning)
- System för internkontroll
- Verksamhetsuppföljning/resultatdialoger/styrkort
- Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete
- Kvalitetsutmärkelsen
- Goda exempel
- Brukarundersökningar

- Synpunkter och klagomål

Förvaltningens kvalitetsarbete grundar sig i *Stadens program för kvalitetsutveckling* och är integrerat med stadens styrsystem ILS. I styrsystemet planerar och följer förvaltningen upp verksamheten i enlighet med stadens anvisningar. Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan upprättas också i ILS. Förvaltningen arbetar kontinuerligt för att göra stadens styrning och program för kvalitetsutveckling känt i organisationen.

Socialförvaltningens arbete med att kartlägga och effektivisera processer tar sin utgångspunkt i att sätta nytta för brukarna i centrum, samtidigt som effektiviseringar och förbättringar kan uppnås. Medarbetarna är involverade i arbetet med verksamhetsutveckling och uppmuntras att pröva nya arbetsätt. Goda exempel lyfts fram för att inspirera, t.ex. i samband med medarbetarmöten och medarbetardagar. Förvaltningens verksamheter uppmanas att delta i Kvalitetsutmärkelsen och anställda uppmanas att vara examinatorer.

Innovation och samarbete med akademin

Förvaltningen ser över möjligheterna att tillsammans med OpenLab i projektform arbeta fram nya idéer och kreativa lösningar inom socialtjänstens område. En fråga som är viktig att belysa är hur samarbete mellan socialtjänsten och Region Stockholm kan stärkas och utvecklas.

Samverkan sker med universitet och högskolor, dels för att ta del av ny forskning, dels för att säkerställa den framtida kompetensförsörjningen. Förvaltningen tar varje år emot studenter för verksamhetsförlagd utbildning.

Klagomål, synpunkter och dialog

För att kunna rätta till fel och brister och utveckla och förbättra verksamheten har förvaltningen rutiner för att ta hand klagomål och synpunkter som når verksamheterna. Förslag och idéer om förbättringar tas tillvara och klagomål rättar till eventuella brister. Utöver att lämna sina synpunkter direkt till förvaltningens medarbetare kan synpunkterna lämnas via brev, e-post eller via e-tjänsten Tyck Till. Ett viktigt område som pekas ut i stadens program för kvalitetsutveckling är dialogen med de som är i kontakt med stadens verksamheter, för att skapa resultat och delaktighet. Förvaltningens verksamheter arbetar med att göra berörda delaktiga i utformningen av stöd, service och insatser, till exempel via genomförandeplaner, brukarrevision och brukarråd och skattningskalor/tillfredsställelseskalor och fokusgrupper. Förvaltningen utvecklar kontinuerligt formerna för samverkan med det civila samhället.